ሓዳስ ኤርትራ

መበል 35 ዓመት ቁ.120 ሰንበት 18 ጥሪ 2026 ገጻት 8 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ዜና

ገጽ 3
"ካብ ጽበት ናብ ግፍሒ፡ ካብ ዋሕዲ ናብ ብዝሒ...

ገጽ 5
ነዊሕ ጉዕዞ ናብቲ ዓቢ ደጀን

ገጽ 7
ጽሬት ኣከባቢ፡ ሕላገት ጃፓናውያን

ገጽ 8
ትጽቢት ሓምሳ ዓመታት ደዋለስ ትጽቢት ሓሙሽተ ዓመታት...

ዓንሰባ - ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ብምልኣት ክሰርሓሉ መዘኻኸሪ ቀሪቡ

ኣብ ዞባ ዓንሰባ፡ መደብ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ብምልኣት ክሰርሓሉ፡ ብ15 ጥሪ ኣብ ከተማ ከረን ኣብ ዝተኻየደ ዓመታዊ ገምጋም ጨንፈር ሕርሻ መዘኻኸሪ ቀሪቡ።

ግዝያዊ ሓላፊ ክፍሊ ሕርሻን መሬትን ኣቶ ገብረመስቀል ተወልደ፡ እቲ መደብ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ብዝተፈላለየ ምኽንያት ከም'ቲ ዝድለ ከምዘይተሰርሓሉ ብምሕባር፡ ኣብ'ዚ ዓመት'ዚ ብዝሓየለ ክዕመም ተወጢኑ ከምዘሎ ኣረዲኡ።

ዕላማ መደብ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ፡ "ውሑስ መኣዛዊ መግቢ ንኹሉ ኣብ ኩሉ" ብምርግጋጽ መነባብሮ ሓረስቶት ምምሕያሽ ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ነዚ ክውን ንምግባር፡ ኣብ መላእ'ቲ ዞባ ኣብ ከባቢ ዲጋታትን ምንጪ ማይን ዝርከቡ 866 ሓረስቶት፡ ልዕሊ 345 ሄክታር ከልምዑ መደብ ከምዘሎ ገሊጹ።

ሓለፍቲ ሕርሻ ኣብ ንኡስ ዞባታት ኣብ ዘቕረብዎ ጸብጻብ፡ ኣብ 2025 ኣብ ሓመልማሎ ደሓን እቶት ክርከብ ከሎ፡ ኣብ ንኡስ ዞባታት ኣስማጥ፡ ገለብን ሃበሮን ግና ትሑት ከምዝነበረ ብምጥቃስ፡ ምዕቃብ ማይን ሓመድን ብሓፈሻ ኣብ መሬት ሕርሻ ድማ ብፍላይ፡ ኣብ ምኽዕባት እቶት ዕዙዝ ኣበርክቶ ስለዘለዎ፡ ቀጻሊ ክሰርሓሉ ኣዘኻኺሮም።

ተሳተፍቲ ብወገኖም፡ መኽዘን ድንሽ ኣገዳስነቱ ተራእዩ ክዋደድ፣ ጸገማት መድሃኒት ፍታሕ ክናደየሉ፣ ኣፍልጦ ሓረስቶት ኣብ መደብ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ንምዕባይ ድማ ክሰርሓ ዝብል ርእይቶታትን ለበዋታትን ኣቕሪቦም።

ኣብ ሚኒስትሪ ሕርሻ ሓላፊ ምምሕዳርን ፋይናንስን ኣቶ ኤፍሬም ክፍሉ ኣብ ዘመሓላለፎ መልእኽቲ፡ ኣብ ሕርሻ ብህውደት ምስ ዝሰራሕ ለውጢ ከምዝመጽእ ብምሕባር፡ ክኢላታት ምስ ሓረስቶት ተናቢቦም ክሰርሑ ተላቢዩ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ዓንሰባ ኣምባሳደር ዓብደላ ሙሳ ኣብ ዝሃቦ መዛዘሚ ቃል፡ ተዋዲዱ ዘሎ ዲጋታትን ራህያታትን ብግቡእ ተጠቒምካ መነባብሮ ሕብረተሰብ ንምምሕያሽ ብዝለዓለ ክሰርሑ፣ ዝምልከቶም ኣካላት ድማ ምስ ክኢላታት ተወሃሂዶም ክሰርሑ ተላብዩ።

ጎልጅ - ባርዕ መሮር ንምግታእ ተራ ኮም ክዓዝዝ መተሓሳሰቢ ቀሪቡ

ኣብ ንኡስ ዞባ ጎልጅ ዝኸሰት ተደጋጋሚ ባርዕ መሮር ንምግታእ፡ ምምሕዳራትን ኣካላት መንግስትን ኮም ማእከል ዝገበረ ቁጽጽራዊ ስራሓት ክካየዳ መተሓሳሰቢ ቀሪቡ።

ሎሚ ዓመት፡ ኣብ ከባቢታት ሓጅ-ዓረብ፡ ኣይተርፍ፡ ገርገፍ፡ ሰዋቴብ፡ እንጉሊት፡ ተብልድያን ዓድሸጋላን ኣብ ልዕሊ 6 ሽሕ ሄክታር ብዝተኸሰተ ባርዕ፡ ኣብ መጋሃጫታት፡ ምህርቲ ሕርሻን ተረፍ ምህርትን፡ ከምኡ'ውን ኣብ ሃብቲ ገረብን ጥሪትን ጉድኣት ከምዘወረደ፡ ወኪል በዓል-ስልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘገዳምን ኣቶ ያሲን ኣሕመድ ገሊጹ።

ጠንቂ ናይ'ዚ ከቢድ ጉድኣትን ዕንወትን ዘውርድ ዘሎ ተደጋጋሚ ባርዕ ተፈሊጡ ንምቑጽጻሩ ክከኣል ምእንቲ፡ ኈሒ-ኈሒ'ቲ ብበዓል ስልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘገዳምን ዝግበር ቁጽጽራዊ ስራሕ፡ ዓድታት ከባቢኣን ዝሕልዋሉ ኣገባብ ክምዕበል ድማ ኣተሓሳሲቡ።

ኣብ መወዳእታ ኣቶ ያሲን፡ ንኣበርክቶ ሓይልታት ምክልኻል ኣብ ምቁጽጻር'ቲ ባርዕ መሮር ብምምጓስ፡ ጓሶትን ሓረስቶትን ኣብ ኣጠቓቕማ ሓዊ ዕቱብ ጥንቃቐ ክገብሩን ካብ ዘይሓላፍነታዊ ተግባራት ክሕየቡን ጸዊዑ።

ምምሕዳር ዞባ ማእከል - ኣብ ምርምርን መጽናዕትን ዘተኰረ ሰሚናር ወዲቡ

ምምሕዳር ዞባ ማእከል፡ ሓለፍቲ ክፍልታት፡ ጨናፍርን ኣሃዱታትን፡ ከምኡ'ውን ኣመሓደርቲ ንኡስ ዞባታት፡ ጸሓፍቲ ህግደፍን ሓለፍቲ ማሕበራትን ንዝርከብዎም፡ ኣብ ምርምርን መጽናዕትን ዘተኰረ ሰሚናር፡ ብ16 ጥሪ ወዲቡ።

ኣብ ማእከላይ ቤት-ጽሕፈት ህግደፍ ሓላፊ ምርምር ኣቶ ተስፋይ ቀለታ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ ንተሳተፍቲ ኣብ ዕለታዊ ስርሖም ዝሕግዞም - ኣማእዛዚን ኣብ ስነ-ፍልጠት ዝተመርኰሰን ትምህርቲ ሂቡ።

እቲ ትምህርቲ፡ ብቐንዱ ኣብ ምርምርን ተመራማራይን፣ ምርምር ዘምጽኦ ለውጢ፣ ከምኡ'ውን ዕላማ ምርምርን ክለሳን ዘተኰረ'ዩ ነይሩ።

"ተመራማራይ፡ ግዜኡ ኣብ ምርምር ጥራይ ዘሕልፍ ዘይኮነ፡ ኣብ ውልቀ-ስርሑን ዋኒኑን ዘጓነፎ'ዩ ዝጽሕፍ" ዝበለ ኣቶ ተስፋይ፡ ተሳተፍቲ ንዝተዋህቦም ሰሚናር ናብ ታሕቲ ብምውራድ፡ ኣብ ስርሖም ክጥቀሙሉ ተላቢዩ።

ዋና ዳይረክተር ክፍሊ ምምሕዳርን ፋይናንስን ዞባ ማእከል ኣቶ ተኪኤ ቀለታ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ እቲ ሰሚናር ኣብ ምርምራውን መጽናዕታውን ኣሰራርሓ ናይ'ቲ ዞባ ንዘህልዎ እወታዊ ኣስተዋጽኦ ብምጥቃስ፡ ተሳተፍቲ ንዝተዋህበ ትምህርቲ ብዝግባእ ክጥቀሙሉ ኣዘኻኺሩ።

ሰኣላይ ዮናታን የዕብዮ

ዜና

ኣፍዓበት - ኮሚተ ምውጋድ ጎደእቲ ልምድታት ገምጋም ስራሕ ኣካይዳ

ኣብ ንኡስ ዞባ ኣፍዓበት፡ ኮሚተ ምውጋድ ጎደእቲ ልምድታትን ምርግጋጽ ማሰላት ቁልዑን ደቂኣንስትዮን፡ ብ12ን 13ን ጥሪ ገምጋም ስራሕን ስልጠናን ኣካይዱ።

ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ዕዮን ማሕበራዊ ድሕንነትን ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ማሕሙድ መሓመድ-ሰዒድ ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ ኮሚተ ኣብ ምምሕዳራት ከባቢ፡ ኣብያተ-ትምህርትን ካልኦት ቦታታትን ኣስተምህሮታትን ስልጠናታትን ከምዝተዋደደ ብምሕባር፡ ኣብ ክሻሎ ደቂኣንስትዮ ጸቢብ ጉዳይ ተመዝጊቡ ከምዘሎ፡ ኣብ መርዓ ትሕቲ ዕድመ ግና ጸዕቂ ምክትታል ከምዘድሊ ኣብሪሁ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ብዙሓ ጥዕናዊ፡ ማሕበራዊ፡ ስነ-ኣእምሮኣውን ካልእን ሳዕቤናት ጎደእቲ ልምድታትን ሕጋዊ

ተሓታትነቶም ንኣባላት ኮሚተ ምውጋድ ጎደእቲ ልምድታትን ምርግጋጽ ማሰላት ቁልዑን ደቂኣንስትዮን ስልጠና ተዋሂቡ።

ኣመሓዳሪ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ኣሕመድ መሐመድ-ኑር ረጃብ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ እቲ ብዙሓ ጎደእቲ ልምድታትን ማሰላት ቁልዑን ደቂኣንስትዮን ዝተኻየደ ገምጋምን ስልጠናን፡ መቐጸልታ ናይ'ቲ ብኮሚተ ክካየድ ዝጸንሐ ሰፊሕ ንጥፈታት

ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ እቲ ዕማም ሸቶኡ ክሰብ ዘውቅዕ ኩሎም ኣካላት ብውህደት ክሰርሑ ተላቢዩ።

ተሳተፍቲ ኣብ መወዳእታ፡ መርዓ ትሕቲ ዕድመ ንምግታእ ተራ ሚኒስትሪታት ጥዕናን ትምህርትን ከምኡ'ውን ፖሊስ ክዓዝዝ፡ ኑቲ ጉዳይ ዝመልከቶ ዝተማልአ መምጽናዕቲ ክካየድ፣ ኣስንዖት ብዘለዓለ ክቕጽል፣ ከምኡ'ውን ኣካበርቲ ዓዲ ኣብ ንጥፈታት'ታ ኮሚተ ተሳተፍቲ ክኾኑ ዝብል ርእይቶታት ኣቕሪቦም።

ደቡብ - ዝምስገን እቶት ሕርሻ ተረኺቡ

ኣብ ዞባ ደቡብ፡ ህጡር ክራማት ምስ ጻዕሪ ሓረስቶት ተደሚሩ ዝምስገን ምህርቲ ከምእተረኽበ፡ ክፍሊ ሕርሻን መሬትን ገሊጹ።

ብ14 ጥሪ ኣብ ከተማ መንደፈራ ኣብ ዝተኻየደ ኣኼባ፡ ዋና ዳይረክተር ናይ'ቲ ክፍሊ ኣቶ የማነ ኣባይ ኣብ ዘቕረቦ ጸብጻብ፡ ኣብ ርእሲ'ቲ ብሓረስቶት ዝተኻየደ ጻዕሪ፡ ኣብ ኩለን ንኡስ ዞባታት ጽቡቕ ዝርግሐን መጠንን ዝነበሮ ዝናብ ስለዝወቕዐ፡ ምህርቲ ካብ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ብ6 ሚእታዊት ከምዝዓበየ ኣብሪሁ።

ካብ ዝተሓርሰ 159 ሽሕ ሄክታር፡ 81 ሚእታዊት ኣእካል፣ 17 ሚእታዊት ጥረታት፣ ዝተረፈ ድማ ናይ ቅብኣ

ኣዝርእቲ ከምዝነበረ ብምጥቃስ፡ ኣብ ወቕቲ ምእካብ ምህርቲ ዘስክፍ ተርእዮታት ጸያቕ ማዕጺድ ወይ ባልዓት ስለዘይነበረ፡ ሓረስቶት ጸማእም ከምዝረኸቡ ሓቢሩ።

ብዘይካ'ዚ፡ ውጽኢት ሃገራዊ ሕርሻዊ ምርምር ሓልሓለ ዝኾነ ልዕሊ 500 ኩንታል ምሩጽ ዘርኢ ስርናይን 140 ኩንታል ዝተዳቐለ ምሩጽ ዘርኢ ዕፉንን ንኣብነታውያን ሓረስቶት ተዓዲሉ ጽቡቕ ውጽኢት ከምዝሃበ፣ ኣብ ምርባሕ ደርሁ ንዝነጥፉ ሓረስቶት ድማ 95 ሽሕ ናይ ገደና ጨቓዊት ከምእተዓደላ ኣፍሊጡ።

ኣብ መላእ'ቲ ዞባ፡ ሰፊሕ መደባት ምፍዋስ ማይክያታትን ምምድማድ መሬት ሕርሻን ከምእተዓመ፣ ኣብ ህንጸት ዝኽበራ ዲጋታት ዓደ-ጣል፡ ሓዲዳን ዓዲ-ዕጥቀትን ድማ ከምእተዛዘማ ገሊጹ።

ተሳተፍቲ ድሕሪ ዘካየድዎ ዘተ፡ ኣፍራይነት ንምዕባይ ዝተበገሰ መደባት ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ብሓረስቶት ንኽርዓም ዝግበር ጻዕሪ ክሕየል፣ ከምኡ'ውን ምሩጽ ኣዝርእቲ ቅድሚ ናይ ዘርኢ ወቕቲ ኣብ ኢድ ሓረስቶት ዝበጽሓሉ ባይታ ክፍጠር ኣዘኻኺሮም።

ኣብ መወዳእታ፡ ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡብ ኣቶ ሃብተኣብ ተስፋጽዮን፡ ዓቕሚ ናይ'ቶም ኣብ ንኡስ ዞባታት ተዋፊሮም ዝርከቡ ክኢላታት ሕርሻ ንምብራኽን ትግባረ መደባት ምዕቃብ ማይን ሓመድን ንምርግጋጽን፡ ብውህደት ክሰርሑ ኣተሓሳሲቡ።

ማእከል - ተሳትፎ ሓይልታት ምክልኻል ኣብ ህንጸት ዲጋታት ተመጒሱ

ኣብ ዞባ ማእከል ኣብ 2025 ቅድሚኡን ዝተሰርሓ ከዘንቲ ማይ፡ ብዕዙዝ ተሳትፎ ሓይልታት ምክልኻል ከምእተሃንጻ፡ ሓላፊ ጨንፈር ሕርሻዊ ትሕተ-ቅርጺ ኢንጂነር ኣብርሃም ዳኒኤል ገሊጹ።

ኣብ'ቲ ዞባ ብድምር ልዕሊ 69 ሚልዮን ሜትሮ ኩብ ማይ ናይ ምውህላል ዓቕሚ ዘለወን 89 ዲጋታትን 45 ራህያታት ከምዘለዋ፣ ካብዚኣን 12 ዲጋታት ንመዓላ ዝስተ ማይ፡ 77 ዲጋታት ንልምዓት መስኖ፡ 45 ራህያታት ድማ ንጥሪትን ዘቤታዊ ኣገልግሎትን ከምዘውዕላ ብምብራህ፡ ዓድታት ግቡእ ምሕደራ ዲጋታት ማይን ምንጪታቱን ክኽተላ ተማሕጺኑ።

ህንጸት ዲጋታት ድርፎ፡ ዓርበረቡዕ፡ ሸቓት፡ ጉልዒን ሸንጅብሉቐን ኣብ 2025 ካብ ዝተተግበረ መደባት ምኻኑን ልዕሊ

31 ሚልዮን ናቕፋ ከምዝወድኣን ብምጥቃስ፡ ምዝዛም ዲጋ ዓዲ ሓውሻ፡ ከምኡ'ውን ምህናጽ ሓደስቲ ከዘንቲ ማያት ኣብ ዓዲ-ብደል፡ ጣዕረሸ፡ ዓደምዘማትን ዝማዕበን ኣብ 2026 ብቐዳምነት ካብ ዝትግበር መደባት ከምዝዀኑ ሓቢሩ።

እተን ዲጋታት፡ ኣብ ርእሲ'ቲ ምንጪ ዝስተ ማይ ሰብን ጥሪትን ናይ ምውሓስ ዕላማ፡ ልምዓት ጀራዲን ኣብ ምድንፋዕ'ውን ልዑል ኣበርክቶ ከምዘህልወን ብተወሳኺ ኣገንዚቡ።

ዓበይቲ ቀራራት ንምፍዋስ ብዝወጸ መደብ፡ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ኣብ 10 ዓድታት ንኡስ ዞባ ሰረጀቓ 70 ኩትርታት ብመንደቕ፣ ኣብ ድርፎ ድማ 4 ዓበይቲ ናይ መንደቕን 4 ናይ ጋብዮንን ኩትርታት ከምእተሃንጻ፡ ኢንጅነር ኣብርሃም ሓቢሩ።

ኣብ መወዳእታ፡ እተን ከዘንቲ ማይ ንዝከውሐ ግዜ ከገልግላ ምእንቲ፡ ማይኩያታተን ንምፍዋስ፡ ዓድታት ብዕቱብ ክሰርሓ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ዞባ ማእከል፡ ብመስኖን ደገፍ መስኖን ቀጻልነት ዘለዎ ሕርሻዊ ልምዓት ንምኽያድ ብዝተኻየደ ጻዕሪ፡ ኣብ ፈለማ ዓመታት ናጽነት 232 ሄክታር ዝነበረ ብመስኖ ዝለምዕ መሬት፡ ኣብ'ዚ እዋን'ዚ ናብ 2,000 ሄክታር ክብ ከምዝበለ፡ ሰነዳት ምምሕዳር'ቲ ዞባ የነጽር።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል

ተስፋኣለም የማነ

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ስ 201820 (250)

ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም | ትንሱእ ፍስሃየ

ሳምራዊት ሃብተ | ሰሎሜ ኣፈወርቂ

ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቀ.ስ.113395-07588045

ምልክታ

ቀ.ስ 125013 - ቀ.ሳ.ጸ 1284

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:05	ፈዮሪና
09:35	ሙዚቃ ኦኣሲስ
10:20	ፓኖራማ
11:00	ማእገር
11:00	ዶክተራት ኣብ ስትድዮ
11:40	ቀስተ ድሕነት
14:00	ሞዛይክ
17:00	እንዳ ዝማም
17:05	ሃብቲ ባሕሪ
17:30	ፈንቅል
18:15	መደብ ዋልታ
18:50	ህርመት
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ፊልም እትመት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	መደብ ቡያ
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:15	ሙዚቃ ኦኣሲስ
22:40	ዜና (እንግሊዝ)

ሰኑይ

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ዘዋሪት ካሜራ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ዕላል ጥበባት
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ሃሎው ደባይዋ
15:30	ዶክመንት
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:15	ደርፌ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:40	ደረትቃና
19:10	ሳይዳ
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ሰሙናዊ ፍጻመታት ስፖርት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ደሃይ ሕትመት
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	መደብ ጥበብ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ካብ ጽበት ናብ ግፍሒ፣ ካብ ዋሕዲ ናብ ብዝሒ

መብራህቶም ገብረሂወት
(ህ/ርክባት ሚ/ሕርሻ - ጋሽ ባርካ)

ኣብ ቦታ ልምዓት ኣብነታዊ ሓረስታይ ንምብጻሕ፡ ካብ ከተማ ባረንቱ መሬት ርፍድ ምስ በለ ተበጊስና፡ ሸነኽ ደቡብ ኣንፈትና ብምቕናዕ ጉዕዞ ተታሓሓዝናዮ። ኣስታት 35 ኪሎ ሜትር ድሕሪ ምጉዓዝ፡ ንኡስ ዞባ ባረንቱ ምስ ንኡስ ዞባ ሻምብቆ ዘራኽብ ድልድል ጎፍ በልና። ንእኡ ሓሊፍና 'ሸሃተ' እተባህለ ዓዲ ተረኺብና። ቀጺልና ብማእከል ዓዲ ሰንጢቕና፡ ምዕራባዊ ሸነኽ ብምቕናዕ፡ ድሕሪ ቁሩብ ደቓይቕ፡ ኣብ ገምገም ሩባ ጋሽ ዝርከብ ቦታ ልምዓት ኣብነታዊ ሓረስታይ ክንበጽሕ ክኣልና።

ኣቶ ካልድ ኣሕመድ መሓመድ ብ1973 ዓ/ም ኣብ ሻምብቆ ተወሊዱ። ኣብ ንኡስ ዞባ ባረንቱ 'ኩሉኩ' ኣብ ዝተባህለ ዓዲ ዓቢዩ። ተዛራባይ ቋንቋ 'ሃውሳ' እዩ። ቋንቋታት ኩናማ፡ ትግርኛን ዓረብን እውን ብግቡእ ይመልኽ።

ኣብ ፈለማ እዋናት ብኢዱ ማይ ገሊሉ እናኣስተየ ምቁር ድንሽ የልምዕ ነበረ። ድሒሩ ኣብ 2008 ዓ/ም ኣብ ክልተን ፈረቓን ሄክታር ዝስፍሓቱ መሬት ብወግዒ ጀርዲን ጀመረ። ሓረስታይ ካልድ ኣሕመድ(ጋምቦ) ኣብ ንኡስ ዞባ ባረንቱ ካብ ዝርከቡ ንጡፋት ሓረስቶት ሓደ እዩ። ብወከይ ሓላፊ ቤት-ጽሕፈት ሚ/ሪ ሕርሻ ንኡስ ዞባ ባረንቱ ብምኳን ኣብ ዝሰራሕኩሉ እዋናት፡ ጥፈታቱን ኣብ ስራሕ ዘለዎ ተገዳስነትን ብቐረባ ክፈልጦ ክኢለ እየ። ኣብ ዓመት 2018 ልምዓቱ ክንበጽሕ ኣብ ዝኸድናሉ፡ ብህዱእ ኣገላልጻኡ ዋዛን ቁምነገርን ኣሰንዩ '' ዕለታዊ ዘድልዩና መግቢ፡ ኩሉ ካብ ሕርሻና ኢና እንረኽቦ። ከም ሽኮርን ቡንን ዝኣመሰሉ ኣስቤዛ ጥራይ ኢና ካብ ሹቕ እንገዝእ'' በለና። ሰረተ-እምነት 'ርእሰ-ምርኮሳ' ዝኽተል ንጡፍ ሓረስታይ ምኳኑ ድማ ደሚቑ ክበርሃልና ክኣለ። ሞያዊ ምኽሪ ብዝግባእ ኣብ ግብሪ የውዕል። ዝቐሰሞ ሞያዊ ፍልጠት ኣብ ሓረስቶት ከባቢኡ ብትግሃት ይንቀሳቐስ። ከም ድልድል 'መራኽቢ ሓረስቶት' ኮይኑ የገልግል። ኣብዚ እዋ'ዚ እውን ተበግሶኡን ትግሃቱን ዝያዳ ኣበሪኹ፡ ንቅድሚት ዝስጉም ዘሎ ኣብነታዊ ሓረስታይ እዩ።

ጋምቦ፡ ንኣትክልቱ ከም ህጻናት ይከናኸኖምን ይናብዮምን። ወርትግ ኣብ ዕዮ ሕርሻ ጽሙድ እዩ።ክኢላታት ሕርሻ ''ጋምቦ ናይ ስራሕ ሰብ'' ብዝብል ሓረግ ይጠቕስዎ። መንበሪ ቤቱ ኣብ ደንደስ ግራቱ እዩ ዝርከብ። ደቁ እግሪ እግሩ እናሰዓቡ ኣብ ስራሕ ከምዝጽመዱ ይገብር። ኣብ ጀርዲኑ ከም ኮሚደረ፡ ባምያ፡ ሽጉርቲ፡ ድንሽ፡ ሳላጣ፡ ጉዕ በርበረ፡ ባምያ፡ ኣስወድ፡ ዱባ፡ ካውሎ፡ ጅርጅር፡ ኣድሪ፡ ምቁር ድንሽ፡ ካሳቫ... ዝኣመሰሉ ዓይነታት ኣሕምልቲ ብወቕትታት ኣበራርዩ እናልምዐ ዝንኣድ እቶት ይረክብ። ልምዓት ፍረታት ብዝምልከት ድማ ከም ማንጉስ፡ለሚን፡ ዘይቲ ቡን፡ ፓፓዮ ዝኣመሰሉ ኣትክልቲ ኣብ ምፍራይ ይነጥፍ።

ልምዓት ፍረታት

ኣብ ጋሽ-ባርካ ልምዓት ማንጉስ እንተ'ተላዒሉ ሓረስታይ ካልድ ኣሕመድ ብቐዳምነት ይጥቀስ። ብምትኽኻእ/ምብርራይ ኣብ ሓደ ዓመት ኣብ ክልተ ውቕቲታት ዝዕንበቡ ዓይነታት ማንጉስ እናኣልምዐ ብዘዕግብ ምህርቲ ይስጉም ኣሎ።

ብተወሳኺ ብመስኖ ተደጊፉ፡ ኣብ እተፈላለዩ ወቕትታል ምሩጽ ዘርኢ ዕፉን ተጠቒሙ የፍሪ፡ንሱ ብመሸጣ 'ሸዊት ዕፉን' ዝተፈልጠ እዩ። ንሱ ንዘለካ '' ካብ ጽበት ናብ ግፍሒ፣ ካብ ዋሕዲ ናብ ብዝሒ...'' ዝብል ናይ ምክዋንን ግቡእ ኣጠቓቕማን ኣካይዳ እናተኸተለ፡ ዘለዎ ስፍሓት መሬት ብኣድማዕነት ይጥቀመሉ። ድኹዒ ደንበ ኮምፖስት (ተዓብዒቡ ዝፈረየ ባህርያዊ ድኹዒ) ተጠቒሙ፡ ግቡእ ምሕደራ ተኸቲሉ ካብ ጸቢብ መሬት ርቡሕ እቶት ይረክብ። ኣብ ምርባሕ እንስሳታት እውን ይነጥፍ ኣሎ። ኣብዚ እዋን ጋሙስ ናይ ጸባ ኩቡቲ ኣብ ምርባሕን ኣብዑር ኣብ ምስባሕን ይርከብ።

ኣብ ጉዳይ መግቢ እንስሳ ብዝምልከት፡ ኣብ ዞባ ጋሽ-ባርካ ካብ ሃብቲ እንስሳ ዝርከብ ምህርቲ ንምዕባይ ወነንቲ ጀራዲን እንተንኣሰ 10 ሚኢታዊ ካብ ስፍሓት መሬቶም ቀጠልያ መግቢ እንስሳ ከልምዕዎ ዝድርኽ መምርሒ ኣሎ።ካብ'ቲ ዘሕጉስ ነገር ኣቶ ካልድ ኣሕመድ ሓደ ካብ'ቶም ነዚ ኣገዳሲ መምርሒ ዘተግብሩ ሓረስቶት ምኳኑ እዩ። ብመስኖኣዊ ሜላ ኣልፋኣልፋ፡ ሳዕሪ ሓርማዝ ቀጠልያ መግቢ እንስሳታት ኣልሚዑ ይጥቀም። ንጥሪቱ ዓጺዱ ይቕልብ። ኣብ እዋን ክራማት ብሰንኪ ውሕጅ ዘስዓቦ ብዝሒ ማይ ከም'ቲ ዝድለ ኣሕምልቲ ክልምዕ ብዘይምኽኣሉ፡ እቲ ቦታ ባኺኑ ከይከርም ምእንቲ ለሰ/ሰውሒ ሳዕሪ(pasture) እናልመዐ ብምዕጻድ ገለ ክፋሉ ድማ ብውሕሉል ኣገባብ ጥሪቱ ግዚጸን ከም ዝጥቀማሉ ይገብር። ማዕረ ማዕረ ጀርዲን ዝኸይድ ኣብዚ እዋን ጋሙስ ናይ ጸባ ኩቡቲ ኣብ ምርባሕን ኣብዑር ኣብ ምስባሕን ይነጥፍ ኣሎ። ኣተባባዒ ውጽኢት ይረክብ ምህላዉ ድማ ይጠቅስ።

ኣቶ ካልድ ኣሕመድ ኣሕመድ፡ ፍርያት ጀርዲኑን ጥሪቱን ኣብ ዕዳጋታት ሸሃተ፡ ዳሰ፡ ባረንቱን ካልእን የቕርብ። ኣብ ምፍራይ መኣዛዊ መግቢ ዘለዎ ግደ ዝምስገን እዩ። ንሱ '' ውሕስነት መኣዛዊ መግቢ ንምርግጋጽ ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ይግባእ '' ብምባል ሓሳቡ የካፍል። ብዓቕሙ ምቁር ድንሽን ካሳቫን ኣብ ዕዳጋታት ኣቕሪቡ እናኣላለየ/እናኣፋለጠ ኣብ ኣመጋግባ ስድራ-ቤታት ከም ዝተኣታተዉን ዝልመድን ኣብ ምግባር እጃሙ የበርክት ኣሎ።

ኣብነታዊ ሓረስታይ ኣቶ ካልድ ኣሕመድ መሓመድ

ተኽሊ ምቁር ድንሽ፡ ካሳቫን ኣብ ገዛ ኣቶ ካልድ ኣሕመድ ብዝተፈላለዩ ኣገባባት ንመግቢ ይዳለው። መኣዲ ስድራ ኣቶ ካልድ ኣሕመድ ኩሉ ዓይነታት ሸሻይ 'መኣዛዊ መግቢ' ዘይፍለዮ እዩ። ''መኣዛ ፍረ-ጻዕሪ ''ቅምጥ ኢሉ ኣብ ገዛእ-ቤቶም ረኺናዮ። ጸባ፡ ስጋ፡ ኣሕምልቲ፡ ፍሩታ፡ ሽዊት፡ እንጀራ(ጣይታ፡ቅጫ፡ሕምባሻ)፡ ብሽኮቲ፡ ገዓት፡ ጽሟቕ፡ ማልማላታ፡ ሊጋሜት...ወዘተ ብሕሉል ኣገባብ ብዘቤታዊ መልክዕ ኣብ ገዛኦም የዳልውዎም። ንኣደላልዋኡ ብዝምልከት ሓደ ብሓደ ገሊጹልና። ዝኽተሎ ኣሰራርሓ ኣብ ካልኦት ስድራ ቤታት ክትኣታቶን ክልመድን ጻዕርታት ኣብ ምግባር ይርከብ።

ኣቶ ካልድ ኣሕመድ ብድሆታቱ ኣብ ልምዓት ክገልጽ ከሎ፡ ኣብ ግዜ ክራማት ውሑጅ ተደጋጋሚ ሃሲያታት ከምዘውርደሉ የተንብህ'ሞ፡ብፍላይ ኣሕምልቲ ኣብ ወቕቲ ክረምቲ ከየልምዕ ኣዝዩ ከምዝተደረተ ይገልጽ። ክንዲ ዝኾነ ካብ ውሕጅን ጀቕጀቕን ሓራ ዝኾነ ኣብ ብርኽ ዝበለ ቦታ መሬት ክረክብ/ክወሃብ እንተዘኽእል ውሕስነት ዘለዎ ስራሕ ምሰራሕኩ ብምባል፡ ንዘለዎ ስክፍታ ዘቃልል ፍታሕ ክምዝጽበ የተንብሁ።

ኣብነታዊ ሓረስታይ ኣቶ ካልድ ኣሕመድ፡ኩሎም ዘካይዶም ንጥፈታት ቅድም ቀዳድም 'ብፈተነታት' ኣሰንዩ እዩ ዘተግብሮም ብምኳኑ ከም ሓረስታይ ብልጫታቱ ዝያዳ ጎሊሖም ይርኣዩኻ። ኣብ ከባቢኡ ናይ ዓያይነት ጽልዋ ኣሕዲሩ ይርከብ። ካብ ዋኒን ሕርሻ ዝረኽቦ ቁጠባዊ ረብሓ ከም ዝዓግበሉ ይገልጽ። ሳላ ኣብ ጀርዲን ኣድሂቡ ዝነጠፈ፡ ኣገደስቲ ንብረትን መሳሪሕታትን ወኒኑን እንሳሳታት ኣጥርዩን ኣብ ዕዮ ሕርሻ ጽቡቕ ይግስግስ ኣሎ። ከም ውጽኢቱ ናብራኡ ብጽቡቕ ይመርሕ ኣሎ። ኣብ መጻኢ ልምዓት ፍረታት ናይ ምስፋሕን ምርባሕን ምስባሕን እንስሳታት ናይ ምዕባይን መደብ ኣለዎ። ብወገንና እውን ዕወት ናይ ስራሕ እዋን ንምነየሉ።

ኣከባቢ

ዓንዶም ግርማይ (ወዲ-ደረስ)

ተበግሶታት ኣከባብያዊ ፍታሕ

የውሃንስ ተኽለማርያም
ክፍሊ ኣከባቢ ሚ/መ/ማ/ኣከባብን

ዓለማዊ ክሊማዊ ዋዒ (Global Warming) እናወሰኸ ይመጽእ ኣሎ። "ህቡባት ዝተሓወሶ ዝናብ ኣብ ዓዲ እኽለ ዓቢ ሰባውን ንዋታውን ዕንወት ኣኸቲሉ። ብሰንኪ ንሰሙን ዝቐጸለ ማዕበላዊ ዋዒ ኣረጋውያን ዝርከብዎም ብዙሓት ሰባት ህይወቶም ስኢኖም። ኣብ ከተማ እኸለ ብሰንኪ ዝወረደ ዕልቕልቕ ማያት ማሕበራቁጠባዊ ንጥፈታት ንበዙሕ መዓልታት ተሰናኺሉ። ኣብያተ ትምህርቲ ብሰንኪ ሕማቕ ኩነታት ኣየር ንኣዋርሕ ተዓጽየን. . ወዘተ" ዝብሉ ኣሰንብድቲ ዜናታት ምቕላሕ ልሙድን ዕለታዊ ሰንቢን መራኸቢ ብዙሃን ኮይኑ ይርከብ።

ንዓለምና ዝገጥማ ዘሎ ብድሆታት ዝተፈላለዩ ጠንቅታት እኳ እንተሃለዉ፣ እቲ ቀንደን መሰረታውን ግን ካብቲ 'ዘበነ እንዱስትሪ' ተባሂሉ ዝጽዋዕ መበል 21 ክፍለዘመን ጀሚሩ ደቂ ሰባት ዘይተኣደነ ሃብቲ ንኸኸዕብቱ ኣብ ዕለታዊ ንጥፈታቶም ዘይሚዛናዊ ኣጠቓቕማ ጸጋታትን ብምዝውታሮም ዝቐለ ምኽንያት ይእመን። ምጉሕጓሕ ነዳዲ ቅሪት (fossil fuels) ካብ ከርሲ መሬት፣ ዘይቅርጹ ንጥፈታት ዓበይቲ እንዱስትሪ፣ ንምንጪ ሓይሊ ኤሌክትሪክን ዝቃጸሉ ዘይተኣደነ መጠን ነዳዲ፣ ዘይሚዛናዊ ኣጠቓቕማ መሬትን ምብራስ ጫካታት ኣግራብን ገለ ንምጥቃስ ይከኣል።

"ኣብ ልዕሊ ግዱንተራት መንደዓት ከም ዝበሃል" ናደቶም ልዑል ኢሎም ዝተጠቐሱ ጸገማት ከይኣክል፣ ብዘተዓጻጸፈ መጠን እናወሰኸ ዝመጽእ ዘሎ ብዝሒ ህዝቢ፣ ኣብ ዝተፈላለዩ ሸነኻት ዓለምና ዘጋጥሙ ዘለዉ ዕግርግርን ግርጭታትን፣ ሰብ ዘስዓቦ ተፈጥሮኣዊ ደርቅን ንሱ ዘስዓቦ ጥሜትን ተወሳኺ ዓበይቲ ብድሆታት ኮይኖም ይርከቡ።

ኣብዚ እዋን ብዝሒ ህዝቢ ዓለም 8 ቢልዮን በጺሑ ኣሎ፣ ዘሎ መጠን ኣብ ዓመተ 2050 ናብ 9.7 ቢልዮን ክድይብ ትጽቢት ይግበር። ድሕሪ 50 ዓመታት ማለት (ኣብ 2100) ድማ ብ ሓደን ፈረቓን ቢልዮን ቁጽሪ ብምውሳኽ ናብ 11.2 ቢልዮን ኣቢሉ ክበጽሕ ምኽኑ ይግመት። እዚ መጠን ምውሳኽ ብዝሒ ህዝቢ ነቲ ኣብዚ እዋን እውን ከይተረፈ ብምዕሩይነትን ዘላቕነትን ዘይበጽሕ ዘሎ ጸጋታት መግብን ማይን ክፈጥሮ ዝኽእል ጸቕጢ ዓቢ ከምዝኸውን ይእመት።

ብተወሳኺ ኣብኡዎም ኣብዚ እዋን ኣገደስቲ ዒላታት መንበሮ ወዲ ሰብ ኮይኖም ዝርከቡ ከም ጸዓት፣ መንበሪ ኣብይትን ሸቐለትን እውን 'ኣብ ዘላታ ተወሲኻታ' ብምኽንያት ዓቢ ብድሆ ክፈጥሩ ምኽኖም ይእመን። ብዝሕን ዕቤትን ከተማታት'ውን ብመንጽሩ ዕብየቶም እናዛየደ ክመጽኡ ምኽኖም ርዱእ እዩ። ዝኾነ ብድሆታት ንምምካት ብደረጃ ዓለም ዝተወሃሃደን ሓያልን ጻዕርታት እንተዘይተገሩ ንመጻኢ'ውን ጌና ዘሰክፉ ወጥረት ክፈጥሩ ምኽኖም ዘየማጉቱ ሓቅታት ኮይኖም ይርከቡ።

እዚ ኮይኑ ከብቅዕ ግን፣ ብብድሆታት ዘይጽዓድ ወዲ ሰብ ነቲ ባዕሉ ዘምጽኦ ሰብዛዊን ተፈጥሮኣዊ ጠንቅታት ዘጠዐ ምምዛብልን ንምምካቱን ንምቕላሱን ዘይተኣደነ ጻዕሪ ካብ ምግባር ዓዲ ኣይወዓለን። ደቂ ሰባት ብዘይምስልካይ ምስ ዝጽዕሩ ንዘገጥሞም ብድሆታት ካብ ጥንቲ ጥቅምቲ ኣካል ፍታሕ ጊርም ከምዝርእዮም ይፍለጥ። ምኽንያቱ እቲ ኣብዛ ኣብ ትሕቲ ስርዓት ጸሓይ ዝማዕበለት ፕላኔት ዝኾነት መሬት ዝነብር ወዲ ሰብ ንዘገጥሞ ብድሆታት ገለ መፍትሒ ዝኾነ ብልሓት ከናዲ ኩሉ ግዜ ሓይሊ ክጽዕት ንብር ኩነት ስለዝኾነ።

እዚ ልዕል ኢሎም ተጠቒሶም ዝርከቡ ብድሆታት ካብቲ ወዲ ሰብ ዝፈዳ ቁጠባዊ ረቡሓ ንምርካብ ኢሎም ብሰብ ዝፍጸሞም ምዝመዛ ጸጋታት ዝቐለ ምኽኑ ርዱእ እዩ። እንተኾነ ዚ ንምፍታሕ ብመሰረቱ ካብ ኣብ ረቡሓ ምርካስ ዝበረ ንጥፈታት ናብ ዝሓሸ ዘላቒ ምዝመዛ ማርሻ ምቕያር እዋኑ ዘገድድ ኩነት ፈጢሩ ይርከብ። ገለ ኣብዚ ጉዳይ ኣተኩሮ ሂበን ዓዪበን ዝሰርሓሉ ዘለዋ ምስ ተክኖሎጂን ምርምራዊ ስርሓትን ልዑል ዝምድና ዘለወን ትካላትን ኩባንያታትን ከም ሹቶ ኣቓሚጠን ክሰርሓሉ ድሮ ጀሚረን ይርከባ። እዚ ስትራተጂ ነቲ ሰለሳዊ ዒላታት ማለት ማሕበራዊ፣ ኣከባብያዊን ፋይናንሳውን ዕብየት ሓንቲ ሃገር ሚዛናዊ መዐቀኒ ዝበረ ኣገባብ መሰረታዊ ብልሓት 'ዘላቒ ሸቶታት ዓለም' ንምብጻሕ ዝድርዕ መንገዲ ምኽኑ ይእመነሉ።

እንተኾነ እዚ ደቂ ሰባት ዘጠሶም ፍትሓት ኣጣቓሊሊ ፍታሕ ድኣ እምበር ንኹሉ ዓለማዊ ኣከባብያዊ ብድሆታት ኣብ ሓደ እብረ ንኹሉም ብድሆታት ዝፈትሑ ዓቕሚ ኣለዎም ኢልካ ክየዐምዮ ከቶ ኣይግበእን። ሓንቲ ፍታሕ ወይ ምህዞ ናታ ኣወንታውን ኣሉታውን ሳዕቤናት ሒዛ ከም ትመጽእ ድማ ምርዳኡ ኣሸጋሪ ኣይከውንን። ብዙኖኽእለ መጠን ዝ ንምትዕርራይ ወዲ ሰብ ብዘሎምታዊ ኣገባብ ንጥዕና ኣከባቢ ኣብ ግምት ዘእተወ ፍታሓት ዘምጽኡ ምህዞታት ክጉብር እናጸዓረ ይርከብ።

እዞም ፍታሓት ከምቲ ልዕል ኢሎም ተጠቒሶም ዝርከቡ ደቂ ሰባት ኣብ ተፈጥሮ ብምምርኳስ ንኣከባቢ ብዘይሃሰ ሜላታት ዝለምዎ ጸጋታት ተጠቒሞም ንመንብርኦም ንምምሕያሽን ብድሆታት ንምስጋርን ዕለታዊ ዝጉብርዎ ጻዕርታት ዝመንጨዉ እዮም። ገለ ኣብዚ ዘለናዮ እዋን ከም ዓቢ ፍታሕ ንዘላቒ ኣጠቓቕማ ጸጋታትን ምሕላው ጥዕና ኣከባብን ካብ ዝፀበሩ ዘለዉ ኣደነቕትን ኣገደስትን ምህዞታት ወይ ተበግሶታት ከም ኣብነት ንምርኣይ፦

1. ጉልበ ጽሩይ ጸዓት (Clean Energy)፣

እዚ ነቲ ቀንዲ ምንጪ ብከላ ኣየርን ምምዛብል ክሊማዊ ኩነታትን ኮይኑ ጠንቂ ክሊማዊ ለውጢ ኮይኑ ዝርከብ ምጥቃም ነዳዲ ቅሪትን (fossil fuels) ኣብ መስርሕ ዝተፍኡ በከልቲ ጋዛትን ቶባ ብምግሊ ዝሓሸ ወጽኢት ዝህቡ ዘመናውያን ተክኖሎጂ ብምርዓም ተተኪኡ ጸዓት ዘመንጩ ሜላ ዝሕብር እዩ። ኣብዚ እዋን ካብቲን ዝለዓለ ዘመናዊ ጥኑብ ዝተሰርሓ ብኤሌክትሪክ ዝዓየ መካይን ጀሚርካ ክሳብ ንመንበሪ ኣብይቲ ትካላትን ዝኸልዕ ካብ ጨረርታ ብርሃን ጸሓይ ዝምንጭው ብተተካኢ ጸዓት ዝዖዱ ፓነላት ጸሓያዊ ጸዓትን (solar panels)፣ መኽዘኒ (መዕቀሪ) ጸዓትን (power bank) ክጥቀሱ ይኽእሉ። እዚ ኣገባብ ነቲ ተጠቀምቲ ካብቲ በብዕለቱ ንመካይኖም ዘህልኽዎ ዝበዙሑ መጠን ነዳዲን ዝጠፍእ ጥረ ገንዘቦም ኣብ ምንካይን ምስቲ ካብ መካይኖም ትካላት መመንጨዊ ኤሌክትሪክን ዝትፍኡ ዝበዙሑ ተጓዳእትን በከልትን ጋዛት ሓራ ዘውጽእ ኣገባብን ኩሉ መዳያዊ ጥቕሚ ዝርከቦ ሜላ ኮይኑ ይርከብ።

ዚ ክውን ዝጉብሩ ብዙሓት ኩባንያታት እኳ እንተሃለዋ ኣብዚ እዋን ቅድመ ግንባር ኮይኑ ኣብዚ ተክኖሎጂኣዊ ፍታሕ ናይ ኣምባሳግደ ጌሩ ዝጸዱ ዘሎ ግን ብቴስላ (Tesla) ዝፍለጥ ኩባንያ ክጥቀስ ይከኣል። ብዘይካ'ዚውን ኔድ ቶዙን (Ned Tozun) ዝተባህለ ኩባንያ ምስ መሻርኽቱ ዝኾነ ትካል ሳም ጎልድማን (Sam Goldman) ብምኽንያን ዓቕሚ ንዘኸደሎም ተቐማጦ ከተማታትን ገጠራትን ብኣዝዩ ውሑስን ትሑት ዋጋን ቀረብ ኤሌክትሪክ ብቐረባ ዘረኽብሉ ምቹእ ኩነታት ብምድልዳል ጽሩይ ጸሓያዊ ጸዓት ኤሌክትሪክ ብቐረባ ዘረኽብሉ ኩነታት ዘመቻችእ ዘሎ ተወሳኺ ትካል ኮይኑ ይርከብ።

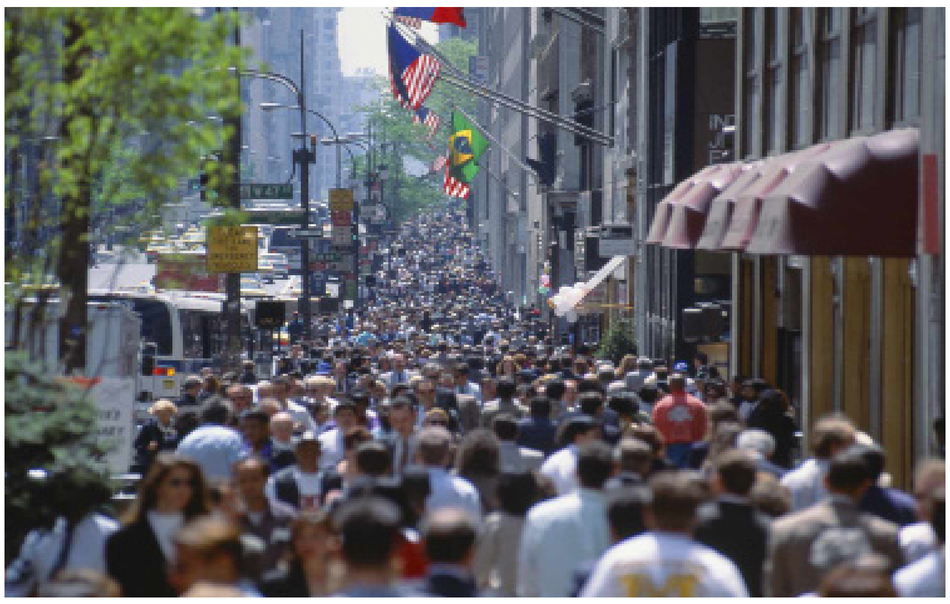

2. መስርሕ ምግራብን ምዕቃብን ጫካታት

ደቂ ሰባት ብፍላጥ ኮነ ብዘይ ፍላጥ ብዘይውሕሉል ኣገባብ ኣጠቓቕማ፣ ኣግራብን ጫካታትን ከብርሱ ጀሚሮምን ኣለዉ። ጥቕሚ ኣግራብ ብግቡእ ብምርዳእን ጌጋኦም ብምእማን ንመሬት ንምኽሓስን ዘብረስዎ ኣግራብ ንምትካእን ዝጉብርዎ ንጥፈታት ምግራብን ምዕቃብ ጫካታትን ዘውክል ብልሓትን ሜላን ኣብዚ እዋን እናተለምደ ይኸይድ ኣሎ። እዚ ኣብዚ እዋን ብብዙሓት ሃገራት ከም ቅኑዕን ኣብቲታውን ተበግሶ ተወሲዱ ዝሰርሓሉ ዘሎ መስርሕ ምግራብ፣ ነቶም ጸልዋታት ክሊማዊ ለውጢ ዝቃለሱ ዘለዉ ውልቀሰባትን ትካላትን ድሕነት ኣከባቢ ንምሕላው ኣገዳሲ ኣመቻችእን ሓጋዚን ኩነታት ፈጢሩሎም ይርከብ።

ካብ ኢንዱስትሪታትን ካልኦት ንጥፈታትን ዝትፍኡ በከልቲ ጋዛት ናብ ላዕሊ ጠፈር ብምውጻእ ካብ ጸሓይ ናብ መሬት ዝወርዱ ጨረርታታት ብርሃን ብምጽብራቕ ዳግማይ ተመሊሶም ናብ ጠፈር ንኸይወጹ ይጋርዱ። እዚ ከም ከርታ ኮይኖም ዝጋርዱ ጋዛት ንሙቐት እዛ እንነብረላ ዘለና መሬት ብምዛያድ ንዓለማዊ ዋዒ የጋድዱ። እንተኾነ ኣግራብ ነዚ ኩነት ዘጋድዱ ከም ካርበን ዳይ-ኦክሳይድ ዝኣመሰሉ ጋዛት ሓምላይ ገዛ ብዝተፈላለየ ክፋል ኣካላቶም ብምምጻው ክሊማ ዓለምና ንኽይዘንብዕ ዓቢ ሓገዝ የበርክታ። ምግራብ ከም ገረብ ሾራ (mangrove) ዝኣመሰሉ ኣገደስቲ ኣግራብ ገማግም ባሕሪ፣ ከም ኣብነት ምስ እንምልከት፣ ዓመታዊ ኣስታት 25.5 ሚልዮን ቶናት ካርቦን ካብ ኣከባቢኦም ዝርከብ ኣየር ይመጽዩ። ብተወሳኺ ድማ ኣግራብ ሾራ ካብቶም መዘንኦም ዝኾኑ ናይ ምድሪ ኣግራብ ብምውድዳር ካብ ክልተ ክሳብ ሰለስተ ዕጽፊ ካርቦን ናይ ምምጻጽ ወይ ናይ ምዕቃብ ዓቕሚ ኣለዎም። ልዕሊ ኢሉ ተጠቒሱ ዘሎ ጥቕሚ ንበጽልዋ ክሊማዊ ለውጢ ዝስዕቡ ክስተታት ምብራኽ መጠን ብራኸ ባሕሪ፣ ህቡባዊ ንፋሳትን ማዕበላት ባሕርን ናብ ክፋል መሬት ገማግም ባሕሪ ብምእታው ማሕበራቁጠባዊ ዕንወት ከየስዕቡ ዝከላኸሉ ስርዓት-ማሕደሮ ወይ ኩነት ኣከባቢ ይፈጥሩ።

ምትካል ኣግራብ ወይ ምግራብ ግድን ብኣኩብ ወይ ማእቶት ብምውፋር ዝትግበር ዕማም ጥራይ ከኸውን የብሉን። ኣብዛ እንነብረላ ተካቃሪት ዝኾነት ፕላኔት ሓላፍነት ተሰኪሙ ካብኡ ዝደለ ሕልናውን ግዴታውን ዕማም ከማልእ ድሉው ዝኾነ ማንም ውልቀሰብ ዝ ሃገር ክፃሞ እኹል እዩ። እቲ ምንታይሲ፣ ኣብ ገዛ መረበቱ፣ ገደንኡ፣ ደረት ግራውቱ፣ ኣብያተ ትምህርቱ፣ ደንደስ ዝነበረሉ ጎደናታትን ካልእ ንምግራብ ምቹኣት ዝኾኑ ቦታታትን ብመጠን ነፍሱ ብምድላው ዓቕሙ ብዘፍቅዶ ፍቕዲ ኣግራብ ክተክልን ክከናኸንን ተበግሶ ምውሳድን ምክትታልን ጥራይ እዩ ካብኡ ዝድለ።

'ኣዝ ፕላኔት ሃገርብ' (Plant-for-the-planet) ተባሂሉ ዝጽዋዕ ዘይመኽሰባዊ ኣከባብያዊ ጉጅለ ኣብዚ ቀረባ ዓመታት ጥራይ ምስ ውዱብ ሕቡራት ሃገራት (United Nations) ብምሽራኽ ኣብ 130 ሃገራት ዘጠቓ ወፍሪ ምግራብ ክሳብ 14 ቢልዮን ኣግራብ ንኽትከል ኣበርክቶ ጌሩ ይርከብ። በዚ ደው ዘይበለ እዚ ትካል ኣብ መጻኢ ክሳብ ሓደ ትርልዮን ኣግራብ ብደረጃ ዓለም ክተክል ትልሚ ሒዙ ነቒሉ ይርከብ።

ኣብ ሃገርናውን እንተተመልከትና፣ ካብ ጽባሕ ናጽነት ዝፈለመ ብሚኒስትሪ ትምህርቲ ዝተወደበ ክረምታዊ ማእቶት ካልኣይ ደረጃ ተመሃሮ ክጥቀስ ይከኣል። ብተወሳኺ ኣብዚ እዋን ካልኦት ሰራሕተኛታት ሚኒስትርታት፣ ትካላት መንግስትን ኣባላት ሃዱታት ጸጥታን ሰራዊትን ብውሽጣዊ ዓቕምን ድርኺትን ብምብጋስ ኣእጃመን ንምብርካት ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናትን ቦታታትን ዝፍየድ ተበግሶ ንጥፈታት ምግራብ ምርኣይ ልሙድ ሃገራዊ ዕማም ኮይኑ ጸኒሑን ይቕጽል ኣሎን። እቲ ዝበለጸ ሸነኽ ናይዚ ዝተፈላለየ ትካላት ዝስተፍኦ ዘለዋ ምኪያድ ማእቶታዊ ዕማም ምግራብ ድማ ከም ወህብ ኤርትራዊ ባህሊ ተወሲዱ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ ብቐሊሉ ይሰግር ምህላዉ እዩ። እዚ ጉዳይ ነተን ብዘይዳ ዝምልከተን ኣካላት መንግስቲ ብዝተወደበን ዝወርጸጸን ኣገባብ ንምስልሳሉን ውድዓውን ተዓቃቢን ንምግባሩን ዓቢ ዕዮ ገዛ የድሊ ከምዘሎ ግን ምዝኽኻር ግቡእ ይመስል። እቲ ምንታይ፣ ንማንም ዓለማዊ ዛዕባን ዜናዊ ሃልክን ኢልና እንትግብሮ ዘለና እኳ እንተዘይኮነ፣ ከም ሃገር ኣብ ዓለም ዘለና ኣበርክቶ ልምዓት ኣከባቢ ክፍለጥን ዝበረሱ ኣከባቢ ብምፍዋስና ክንረኽቦ ዝጉበኣና ረብሓታት ምስ ዝህልዉ'ውን ብዘይ ሃጉፈርቲ ክንስልቦም ግቡእና ምኽኑ ክንርዳእ ስለ ዝጉበኣና እዩ።

ይቕጽል

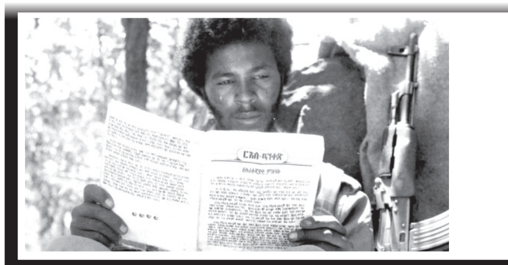

ካብ ታሪኽ ሰውራና

መሓመድ እድሪስ

2ይ ክፋል

ንዊሕ ጉዕዞ ናብቲ ዓቢ ደጀን

ኣብ ዝሓለፈ ሕታምና ካብ ገሮግር ኣስመራ ተበጊስና ኣብ ከባቢ መሪት በጺሕና ነይርና። ምሉእ መዓልቲ ኣብቲ ከባቢ ወዓልና ድማ ከባቢ ሰዓት 4:00 ድሕሪ ቐትሪ ኣዚዚ ጋንታና ዓሊ ሓዩቲ ኣከብና፣ ካብ ገሮግር ዝተበገሱት ማስርዕ ብሰለስተ ናብዞን ኣብቲ ከባቢ ዝነበራ ቦጦሎኒታት ብርጌዳት 4ን 31ን ተመደብና። ክሳብ ንበጽሕ ድማ ወዲ-ክፍሊ ዝበሃል መራሒ ቦጦሎኒ ናይ ብርጌድ 4 ብዞባ እቲ ሕሉፍ ህይወት ህዝባዊ ሓይልታት የዕልለና ነይሩ።

ወዲ ክፍሊ ኢዱ ቀሪጽ ክንሳ ኣዚዚ ቦጦሎኒ ኩይኑ ውድባዊ ዕማሙ ከሰላሰል ከሎ፣ እቲ ተወፋይነቱ ዝያዳ ገሪመና።

መልእኽቲ ገዲፉ ክሰዎእ ከሎ፣ ሽዑ ህዝባዊ ሓይልታት ደጀኑ ከምስርት ገለ ንጥፈታት ከም ዘናን፣ ቀጥቢ ታዕሊም ወዘተ እኳ እንተ ማሰረቲ ጸላኢ ግና ሃድን የካይድ ስለ ዝነበረ እቲ ክፍሊታት ናብ ከባቢ ኣራግ ኣንሳሒቡ። ንሕና ድማ ንዋጋእ ነይርና” ክብል ነቲ ናይ ሽዑ እዋናት ዝነበረ ጽንከር ኩነታት ከዕልለና ኣምሲዩ።

ሓቂ'ዩ ገሮግር ኣስመራ ከም መሰረት ናይቲ ኣብ ትሕቲ ህዝባዊ ሓይልታት ዝፍልም ዝነበረ ክፍልታት ታተ ክትብል እኳ እንተ ጀመረት ምስ ተጸብኦ ጸላኢን ተሓኤን ኣይጠዓመን። ብኸምዚ ድማ ህዝባዊ ሓይልታት ካብ ተብሕ ናብ ከባቢ.

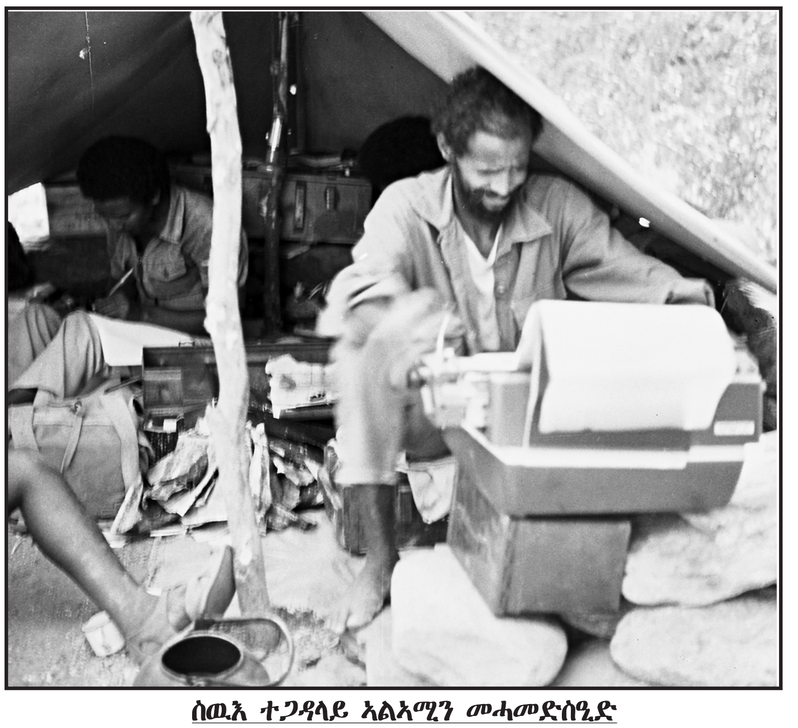

ስዉእ ተጋዳላይ ኣልኣሚን መሓመድሰዒድ

ንድሕሪት ተመሊሱ ድማ ብዞባ ህዝባዊ ሓይልታት ከባቢ ተብሕ፣ ገሮግር ኣስመራ፣ ጥግሕ ክሱበ'ቲ ካብ ዕለት 26/12/73-11/01/1974 ውግእ 16 መዓልታት ዝተጉበረሉ እዋን ኣዕለሉና። እቲ ዕላሉ ድማ መሳጢ ነይሩ። ካብቲ ዕላሉ ብዞባ ደጀን ህ.ግ. ነይሩ፦

“ህዝባዊ ሓይልታት ኣብ መንን ክልተ ጸላኢ ተቐርቂሩ መጀመርታ ኣብ ገሮግር ሱዳን ብዝሓሌ ውግእ ሓድሕድ ምስ ኢጋጠሞ ናብ ከባቢ ግልዕ ኣዝሊቑ ኣብኡ ድማ ኣብ መጋቢት 1973 ጸላኢ ብከፈርትን ኢጋር ሰራዊትን ምስ ሃደኖ ነቲ ወራር ኣብርዒኑ። ድሕሪ'ዚ ናብ ገሮግር ኣስመራ ሚዛዙ። እዛ ክሳብ ሎሚ ብስዉእ ተጋዳላይ ወዲ ፈንቅል ዝተጻሕፈት “ህዝባዊ ሰውራ 1973” እትብል ንወለዶታት እትመሓላለፍ

ብሌቃት ብፅሚዓዘ ሓደ ቀዋሚ ደጀን ክፅማስርት ከኣሉ። ደጀን ድማ ከም ሽሙ ንኹሉ ዓይነት ሰውራዊ ንጥፈታት ማእከልን ማጠሸን ዝኸውን ጽኑዕ ዕርዲ ማለት'ዩ። ደጀን ናይ ሓደ ዕጥቃዊ ሰውራ ዘካይድ ውድብ ጸላኢ ብቐሊሉ ክበጽሖ ዘይክእል ጽንክር ዝበለ መልክዕ መሬት ኣብ ዘለዎ ከባቢ ክደኩን የድሊ። ከምዚ ዝኣመሰለ ደጀን ነቲ ሰውራ ዘካይድ ዘሎ ሓይሊ ዝርኻቡ ጸጋታቱን መኽሰቡቱን ብዝዋጾኢ ክዕቅብን ኣንጻር ጸላኢኡ ብኣድማዕነት ክጥቀመሉን የኽእሎ። ኩነታት ሰሜናዊ ሳሕል ድማ ደጀን ከማልኦ ዝዋጾኢ ረቛሒታት ኩሉ ዘማልአ ባህርያዊ ስፍራ ነይሩ። በዚ ድማ እዩ ህዝባዊ ሓይልታት ነቲ ብሓደት ክፍልታት ኣብ ገሮግር ኣስመራ ዝፈለሞ ደሓር ኣብ ብሌቃትን ከበበኣን ዝቐጸሉን

ሓይልታት ናብ ኩናት ክምርሑ ከለዉ

ረዘነ ኣርኣያ

ዞማዕበሉን ደጀን ካብቲ ንኡስ ናብቲ ዓቢ ክመርሖ ግድነት ነይሩ።

ሽዑ ወዲ ክፍሊ ብዞባ ህዝባዊ ሓይልታትን ደጀኑን ከዕልለና ድሕሪ ምጽናሕ፣ መሪት እናማሰየ ስለ ዝኸደ፣ ኣሃን ሰወኣት ጎደይትን ወዲ ቐሸን ናብታ ኣብ እግሪ ጎቦ ተኸል ተዓሊያ ዝነበረት ብዓብዱ መጠሪ እትምራሕ ቦጦሎኒ ብርጌድ 31 ክንከይድ ተሓበርና። ምኽንያቱ ሽዑ ሃንደሳ ብርጌዳት ገና ኣይቆመን ስለ ዝነበረ፣ ሃንደሳ ውድብ እያ ኣብ ኩሉ ሃንደሳዊ ሰራሓት ትሳተፍ ዝነበረት። መራሒ ጋንታና ንእሸቶ ብእስተፕሮር ዝተዓሸገት በሰጣ ሂቡ ናብታ ቦጦሎኒ ክበገሰና ከሎ፣ እቲ ምስጢር ገና ኣይፈለጥናዮን። ካብ ማስርዕና ተፈንጪልና ድማ ሩባን ኩርባን ሓሊፍና ኢጋ ምሸት ጸሓይ ብዘዞን ምዕራባዊ ጎቦታት ናብ ኣራግ ገጻ ምስ ሃተፈት ኢና ናብቶም ኣብ እግሪ ጎቦ ተኸል ኣብ ሩባ መሬት ዝነበሩ ሓይልታት ዝበጻሕና።

ሽዑ ከምዚ ሎሚ ይዝከረኒ፣ እቶም ኣጓብዘ ገሊኦም ብረቶም ክወልውሉ፣ ገሊኦም ሽዳኦም ክልሕሙ፣ ገሊኦም ክፋፎም ከመዓራርዩን ክጸፍፉን፣ ገለ ድማ ንሓድሕዶም ኣብቲ ሩባ ክጻዩን ክደጋደጉን ክትርኢ፣ እቲ ሓጎሶን ደስታን ናይቶም መንእሰያት ተጋደልቲ ይገርመካ። ኣብ ውግእ ዝውዕሉን ኣብ ውግእ ዝሓድሩን መንእሰያት ድማ ክንዲ'ዚ ብሓጎስን ደስታን ከም ብዙይ ክሰንደሩ ክትርኢ ብሓቂ ኤርትራዊ ተጋዳላይ ዝነበሮ ድሉውነት የርእየካ።

ሽዑ እቲ ምስ ኩሎም እናተቓለሰ ሓሓሊፉ ሓፍ ፈጠቕ ዝብሎም ዝነበረ ብፁል ቁምጣ ሰረ ጎጠዘ ምስ ረኣየና ናባና ጠሊሑ ምስ ኣተወ ፈጥፈጥ ኢልና። ዓብዱ መጠሪ ኣብይ ኣሎ? ክንብል ምስ ሓተትናዮ ናይ ኢቃሚጭ ሰሓቕ ሰሒቑ “ኣትን ቀበርቲ ደገሽ ሃንደሳ” እናበለን እናተዋዘየን “ምሳይ ትቃለሱ እንተ ኾንኩም ተፈደሉ” ክብል ብጽዋዩ ከም ዝረብሐ መሬት ክጽሕትር ጀመረ። ሽዑ ሓደ ኢልያስ ዝበሃል መራሒ ሓንቲ ሓይሊ ናይታ ቦጦሎኒ ናባና ቀረበ፣ “ኢታ ጽሉል ዘይትሕብሮም ይሓትቱኻ እንደየም ዘለዉ ጋሻ'ኳ እዮም” ክብል መለሰ። ቀጺሉ ኢልያስ ብፍሕሽው ገጽ ተቐቢሉ “ንዓ ረዘ” ንወዲ ኣርኣያ ጸዊዑ ክንድረርን ድሕሪኡ ድማ ናብ ዓብዱ መጠሪ ክመርሓና ሓበሮ። ረዘ ምስቶም ሓይልታት ነቲ ብሚጋይ ጨው ጥራይ ተፈትፊቱ ዝነበረ ድረር ምስ ቀረብልና፣

ድሕሪኡ ረዘ መሪሑ ናብ ዓብዱ መጠሪ ኣብጺሑና። ኢልያስ ብሓቂ ለዋህን ርህሩህን መራሒ'ዩ።

መሪት ስለ ዝጸልመተ፣ መራሕቲ ናይቶም ሓይልታት እቶም ፋሕ ኢሎም ዝነበሩ ተጋደልቲ ክሰርዑ ኣዘዞምም። እቲ ከም ዝራብዕ መሪት ኣይትጸርጊ ዝብል ዝነበረ ሽሙ ዘይሓዝክዎ ጎጠዘ ድማ ብሪት ሒዙ ኣብ ማስርዑ ኣተወ። እቲ መቓልሕ ዝመልስ ዝነበረ ጸቢብ ሩባ መሪት ድማ ጸጥ በለ። ዓብዱ መጠሪ ነታ ደብዳበ ተቐቢሉ፣ “ቡቃ ሕጂ ምሳይ ኢኹም፣ ዕላማኹም ነቲ ኣብ ቅድመና ዘሎ ነተጉቲ ምጽራግ ስለ ዝኾነ ሰራሕኩም ምጽራግ ነተጉቲ'ዩ” ክብል መምርሒ ሃበና።

እቶም ሓይልታት በብመስርዖም ናብቲ ተረተር ከየስሉ ከለዉ፣ ብሓቂ እቲ ግርማኦምን መሽከሎምን ደስ ኢሉና። እዞም ሓርበኛታት ዘይድፈሩ ምኳኖም በቲ ትርኢቶም ትርዳእ፣ ምድረሰማይ ጸጥ ኢሉ፣ እቲ ብርሃን ተቐንጢጡ መሬት ጸልሚቱ። ንሕና ድማ ምስ ብዓል ዓብዱን ምኽትሉን ኦፕሬተራቱን ናብታ በራኽ ታባ ደየብና። እቶም ምልክት ምሉእ ለይቲ መልእኽቲ ክኣስሩን ክፈትሑን ክሳብ ድምጾም ዝልሕትት ምሉእ ለይቲ ከይደቀሱ ሃለው ክብሉ ከለዉ፣ ነቲ ግንባር ንሶም ዘካይዱዎ ዘለዉ ይመስሉ። ቅድሚ ናጽነት እታ ብጥሪ 1991 ዝተሓትመት መጽሔት ሓርበኛ፣ ምስ ስታፍ ምልክት ክ/ሰራዊት 96 ዝኾነ ተሰፋኣለም የማነ (ነጥሪ) ኣብ ዝነበሮ ቃለ መሕትት፣ “ድቃስ ንእውድ” ክብል ዝተዛረቦ ሓቂ'ዩ። ብሓቂ ምልክት ሰውራ ድቃስ ደእውዱ'የም። ሰብ እናደቀሰት ዘይድቅሱ ምሉእ ሓላፍነት ብጹዖም ተሰኪሞም'ዮም ቃልሶም ዘቐጽሉ ዝነበሩ።

ይቕጽል...

ካብ ቅርስታት ሰውራና

ብዛዕባ ድፋዓት ናቕፋ እንታይ ትፈልጡ?

ዋንጫ

ዋንጫ ንእንብ ደንደን ተገዝቢዙዋ ዘሎ እምባ'ዩ። ዋንጫ ወላ እኳ ተወቃዕን ተማዕዳውን እንተኾነ ካብ'ቶም ብጣዕሚ ኢድ ዝተቐላለጡ ድፋዓት ግን ኣይኮነን። ካብ ደንደን ብሓውሲ ኩሊት ድሕሪ ኢሉ'ዩ ዘሎ። ዋንጫ ዝብል ስያመ ክኣ ብቐጥታ ካብ ቅርጹ ዝቐሰ እዩ። እዚ እምባ'ዚ ብማዕዶ ክርኣ እንከሎ ዝተገልበጠት ዋንጫ (መለለኽ) እዩ ዝመስል። እዚ ዝተዓዘቡ ተጋደልቲ ድማ ዋንጫ ዝብል ሰም ሂቦሞ። ከሩፅን ካብ ርሑቕ ዝምዕዶን'ዩ።

መልሲ ናይ ዝሓለፈ ሕቶታት

1. ሓ/ ቅሮራን ተሰኒይን (ቅሮራ 7ጥሪ 1977፣ ተሰኒይ 15 ጥሪ 1984)
2. ሀ/ 20 ጥቅምቲ 1977 ኣብ ካርቱም።
3. 10 ጥቅምቲ 1985
4. ሀ/ ንእካ ቅሮራ (ኣብ ጫፍ ኤርትራን ሱዳንን ዝርከብ ኣብ እዋን 6ይ ወራር ሰራዊት ደርግ ብዶብ ሱዳን ሰጊሩ ንሓጺር ግዜ ዝዕረደሉን ብርቱዕ ኩናት ዝተኻየደሉን ታሪኻዊ ጎቦ'ዩ። ኣብ ኣስመራ ማይተመናይ ድማ ሽም ናይ ሓደ ጎደና ተዋሂቡ ኣሎ።
5. 1ይ ጉባኤ (23-31 ጥሪ 1977)

ካብ ዋዛታት ሓርበኛ

‘ቱጠራጣሪ መምህር’

ኣብ ሕብረተሰብና፣ ‘ይኸውን’ ማለት፣ ክኸውን ይኽእል ከይከውን ይኽእል'ዩ ዘስምዑ። ንኣብነት “ንተኽሉ ተሰፋይ ደዩ ቀቲልዎ?” ኢልና እንተ ሓቲትናዮ፣ “ይኸውን” እንተ ተመሊሱልካ ሓዳኡ'ዩ። ኣብ ዘበነ ቃልሲ እዩ። ተጋደልቲ ኣካዳሚ ናይ መፀኢታ ቀጽሪ እናተማህሩ መምህርም “2 + 2= 4” እናበለ ይምህሮም ነይሩ። ሻቡ በቲ መልሲ ዝተደናገረ ሓደ ካብ ገጠር ዝተሰለፈ ተጋዳላይ ንመምህሩ፣ “እንታይ ኢኻ ትጠራጠር፣ ‘ይኸውን’ ኣይትብለናን፣ ‘ርግጽ ኣርባዕተ’ በለና በሎ ደብሂሉ።

ብንያም ሃይለ (ኩዱ)

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ - ሳምራዊት መለስ

.VACANCY ANNOUNCEMENT

Bisha Mining Share Company is inviting applicants for the following position for Bisha site project.

1. **Position: Auto Electrical Supervisor**

Department: Mining
Number required: One (01)

Primary Purpose

- The Auto Electrical Coordinator is primarily responsible for supervising the electrical work performed for maintenance and repairs of all the mining fleet equipment to ensure sustainable operations at BMSC to meet the approved business plans.

MAIN FUNCTIONS

- To supervise and coordinate the work of the maintenance Auto Electricians while complying with BMSC standards and "Safework" policy
- Manage and co-ordinate the planned preventative Auto Electrical maintenance for the mining fleet and ancillary machines to prevent unnecessary downtime
- Ensure that Auto Electrical work is done according to expected standards measured against industry and OEM standards
- Ensure that all work is carried out according to standard operating procedures to ensure integrity of the equipment and assets are maintained to prolong life and not reduce the life of the assets
- Ensure that all work performed on an unplanned as well as planned basis is documented according to the requirements of the planning process and CMMS system
- Ensure that daily inspections are completed to standard and documented accordingly to record any work required for backlog planning
- Ensure skill transfer to national employees through guidance and coaching by the Auto Electricians according to industry best practices
- Ensure enhancements and improvements to asset integrity and reliability practices for machine integrity to be maintained
- Ensure all corporate governance policies are adhered to for all dealings
- Ensure that all BMSC values and business ethics are maintained throughout the execution of duties

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Planning
- Implementation
- Reporting
- Developing procedures i.e. safe working procedures

Unique requirements/other information

- The candidate must be Physically and Medically fit.

Qualifications:	**Knowledge and Experience**
○ Technical engineering trade or equivalent within the Auto Electrical profession ○ Formal training with certificate for Mobile Air Conditioning systems will be advantageous.	○ At least 5 years experience in a supervisory role in an operational environment ○ At least 5 years experience in delivery of services within developing or underdeveloped countries, challenging operational environments ○ Experience in maintaining large earth moving equipment as well as limited fixed plant ○ At least 5 years experience in two way radios and radio installation and maintenance ○ AC and DC electrical experience will be advantageous
Technical Skills	**Behavioral Skills**
○ Computer Literacy (MS Office – Intermediate,) ○ Must be able to read and understand technical diagrams ○ Good understanding and knowledge of Mobile AC systems and maintenance. ○ Competent in the use of equipment technical software (ET etc.) ○ Root cause analyses techniques and report writing	○ Safety mindset ○ Communication (English) ○ Assertiveness ○ Interpersonal Relations ○ Integrity ○ Prioritizing skills & multi-skilling ○ Ability to work towards strict deadlines ○ High level of accuracy ○ Discretion ○ Self-motivation ○ Follow standard set procedures

General Information and other requirements:

- **Place of Work: Bisha.**
- **Salary: As per Company salary scale.**
- **Type of Contract: Indefinite**

Additional requirements for Nationals:

- **Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.**
- **Present clearance paper from current/ last employer.**
- **Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card etc.).**
- **Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview.**
- **Application documents will not be returned to sender.**
- **All applications should be sent through the post office.**
- **Deadline for application: 10 days from the day of publication in the Newspaper.**

Address: Please mail your applications to:-

Bisha Mining Share Company,
P. O. Box 4276 Asmara, Eritrea

Note to Eritrean applicants:

Please send a copy of your application to:

1. **Aliens Employment permits Affairs,**
   P. O. Box 7940
   Asmara, Eritrea.
2. **Mineral Resources Management**
   P. O. Box 272
   Asmara, Eritrea

ምስጋና

ብዕረፍቲ ፈቓርን ለዋህን ኣዴና ወ/ሮ ትዕበ ሽቃ ጉብርሂወት ዓንደ ወናኒት ባር ሓምላይ ደሴት ኣ/ኣበባ ዝነበረት ኣብ ግዜ ሕማማ ዝበጻሕኩማን ኣብ ግዜ ቀብራ ድማ ዘቃበርኩመናን ካብ ወሸጥን ሃገርን ወጻእን ብቴሌፎን ዘጸናናኢኩምናን ሕሰም ኣይትርከቡ እናበልና ሓዘና ከምዝዮጸና ንገልጽ።

ደቃን ኣሕዋታን ምስ ምሉኣት ቤተሰቡ

ኣነ ሐሴን ስዒድ ዐቤድ፣ ኑቲ ካብ ኣቦይ ኽፍ/ስዒድ ዐቤድ ኣብ ቤት ፍርዲ ሽሪዓ ንበጽሒተይ ዝምልከት ዝተዋህበኒ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ኣብ ኣስመራ ን/ዞ/ማ/ከተማ ጎደና ኣፍዓበት ቁ/ገዛ 03/B ብመለለዪ ቁ.ገዛ ASD00033580) ፓርሰል ASP00039797) ስፍሓት 122.4ት/ሜ ከበ. ዚፕ ኮድ ዕዳጋ ሓሙስ A117 ኣድራሻ ካርታ 1A117/63A ቁምዝቦ ንብረት (ካዳስተር) 1BRASM013327 ብቁ.መ ኮ/ኣባይቲ/023/792/05 ብስመይ ከተሓሳልፍ ዝቃወም እንተሎ፣ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ፣ ሕጊ ብዘእዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳኔ (ይግባይ ተባሂልሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤት ጽሕፈት ሃገራዊ ካዳስተርን ይቐረብ፣ ተቓውሞ እንተዘይቀረበ ግን ኦርጂናል ሰነዳትና ኣቕሪብና ጉዳይና ከፈጽም ምፍጻምና ንሕብር።

ሐሴን ስዒድ ዐቤድ

ጽሬት - ሕላገት ጃፓናውያን

ዳህላክ ነጋሲ

ኣብ እተፈላለየ ኩርናዕ ዓለም ዝነብሩ ህዝብታት፡ ብፍሉይ ዝውከሉዎም ወይ ዝልለዩሉ ሕላገታት ኣለዎም። እቲ ሕላገታት እውታዊ ጽልዋ ምስ ዝህልዎ፡ ካልኦት ከርዕምዎ ክጓየዩ እንከለዉ፡ ብኣንጻሩ'ዚ ምስ ዝኸውን ድማ ከም ኣብነት ኣሉታዊ ተግባር ይኸውን። ሎሚ፡ ብጽሬት ኣከባቢ ብእትኾተሎ መምርሒታት፡ ኣብ ቀዳማይት እትስራዕ ሃገር ጃፓን እያ። ኣብታ ሃገር ዜጋታታ ጥዕናኦም ንምውሓስ ተገዲዶም ዘይኮኑ፡ ብኹሉ ፍቓዶምን ልዑል ንቕሓትን እተመርሐ ብኾሚቲታት ዝተወደበ እተፈላለየ ዕማማት የካይዱ። በዚ ኸኣ፡ ኣብቲ ሕብረተሰብ ካብ ውልቀሰብ ክሳብ ብሃገር ደረጃ ተኸቲሎሙ ዘንጸባርቕዎ ባህሊ ጽሬት ክሰርጽ ክኢሉ እዩ። ህዝቢ ጃፓን ብዘይካ'ቲ ኣብ ጽሬት ኣከባቢ ዘካይዶ ንጥፈታት፡ ኣእዳውን ኣፍን ብዓሉ ብምሕጻብ'ውን ይፍለጥ እዩ። እቲ ባህሊ ጽሬት ብተመሃሮን መንእሰያትን እናተማእከለ ብሰፊሑን ብቐጻሊን ይካየድ።

እዚ ምስ ንጽህና ጥቡቕ ዝምድና ዘለዎም ሕብረተሰብ፡ ካብ ቀደም ሓያሎ ዓመታት ኣትሒዙ ዝኽተልዎ ልምድታት ኣሎ። ንኣብነት፡ ዝኾነ ሰብ ምስ ዝሓምም ብኹሉ ፍቓዱ መሸፈኒ ኣፍን ኣፍንጫን ብምልባስ፡ ታህዋሲያን ናብ ካልኦት ንኸይስሕፍሑ ይከላኸሉ። ብሰላ ኣየር ንምክልኻል'ውን መሸፈኒ ከም ዝወድዩ ይሕበር። ምእንቲ'ዚ፡ ህዝቢ ጃፓን ጥዕናኡን ውሕስነት ከባቢኡን ንምሕላው ዘጥረዮ ንቕሓት ዝደንቕ'ዩ። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ኣካል ዕለታዊ መነባብሮ ናይቲ ህዝቢ ዝኾነ ንጥፈታት ጽሬት፡ ኩሉ ዜጋ ብቐረባ ንዘጥቅመሉ ቦታ ይኹን ንብረት ተገዲሱ ክጽሕፍ ይረኣ። ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ'ቲ ሃገር ዝነብሩ ዜጋታት ካልኦት ሃገራት'ውን፡ ነቲ ልምዲ ክኽተልዎን ክተግብርዎን ኣይጸገሞን እዮም። ክንዲ ዝኾነ፡ ኣብ ካልእ ከባቢታት ዓለም ዝዘውተሩ ኣብ ጃፓን ግን ከም ነውሪ ዝቑጸሩ ልምድታት ኣዝዮም ብዙሓት እዮም።

ጃፓናያውያን ተመሃሮ መምሃሪ ክፍሎም፡ ኮሪደር፡ መደያይቦ፡ መሳኸቲ፡ ቀጽሪ ቤት-ትምህርትን ካልእ ቦታታትን ዕለታዊ የጽርይዎ። ብዘይካ ተመሃሮ መባእታ ደረጃ ካልኦት ተመሃሮ ዝጥቀምሉ ዓይኒ-ምድሪ ከይተረፈ ብብተራ የጽርዩ። ብተወሳኺ፡ ኣብ እዋን ምሳሕ መግቢ ብተራ ዘቐርብሉን ድሕሪ ምምጋብ ዘጽርዩን ጉጅለታት፡ ብኣጋኡ መደቦም ስለ ዝፈልጡ ብትግሃት ይዓዩ። ካልእ፡ ተመሃሮ ኑቲ ካብ ቤቶም ወድዮሞ ዝመጽኡ ሳእኒ፡ ኣብ መምሃሪ ክፍሊ ለቢሶሞ ኣይመሃሩን እዮም። ንጽህናኡ ዝተሓለወ ቅያር ሳእኒ ግድን ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ ስለ ዘቐምጡ፡ ንዕኡ ወድዮም ይመሃሩ። እዚ ዕለታዊ ተግባር ንጋሻ እንተ ዘይኮይኑ፡ ኑዮም ተመሃሮ ንብርን ኣካል ዕለታዊ ንጥፈቶምን እዩ። እቲ ኣብ ኣብያተ-ትምህርቲ ዝካየድ ንጥፈታት ጽሬት፡ እንተላይ ብሓገዝ መምህራን ዝተሰነየ እዩ። በዚ ኸኣ፡ መምህራን መምርሒ ይህቡን ሓብሮም ምስ ተመሃሮ ንጽህና ከባቢኦም ይሕልዉን። እቲ ንጥፈት ግደንት ወይ ሓላፍነት ስለ ዘለካ ጥራይ ዝስላሰል ዘይኮኑ፡ ኣገልግሎት ይህቦ ዝለሎ ትካል ኣኽብሮትካ እትገልጸሉ መንገዲ እዩ። ብዘይካ'ዚ፡ ተመሃሮ ካብ ቀጽሪ ቤት-ትምህርቲ ወጻኢ ናብ ካልእ ቦታታት ምስ ዝገዓዙ ወይ ዝኸዱ፡ ኑቲ ዝተገልገልሉ ቦታ ከየጽረዩዎ ኣይምለሱን እዮም። ስለዚ፡ ካብ እዋን ቁልዕነት ዝጀምር ልምዲ ጽሬት ከም ባህሊ ዓኺኹ፡ ኑቲ እትሰርሓሉ ትካል ይኹን መንበሪ ሰፈሩ፡ ንጽህንኡ ብምሕላው ኣኽብሮትካን ተገዳስነትካን ብግብሪ እትገልጸሉ ንጥፈት እዩ።

ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ተመሃሮ ን12 ዓመታት ማለት ካብ መባእታ ክሳብ ካልኣይ ደረጃ፡ መዓልታዊ ኣብ ንጥፈታት ጽሬት ዝሳተፉ፡ እቲ ዕማም ኣካል ዕለታዊ ውጥን ኣብያተ-ትምህርቲ ስለ ዝኾነ እዩ። ብተወሳኺ፡ ሰድራ-ቤታት ንደቆም ኣብ ዕዮ ምንጻህ ንኽሳተፉ እናመሃሩ የዕብዩዎም። በዚ ምኽንያት፡ ቆልዑ ኻና ከይዓኸኹ በዚ ባህሊ ተኸስኪሶም ስለ ዝዓብዩ፡ ብዝዕባ ካብ መረበትካ ጀሚሩ ክሳብ ብሃገር ደረጃ ዘቐጽል ንጥፈታት ጽሬት ንቕሓቶም እናዓመቐ ይመጽእ። ጃፓናውያን ካብ ህጻንነቶም ምስኦም ዝዓኸኸ ባህሊ ጽሬት፡ ንሓዋሩ ኣብ ውሽጦም ከም ዝሰረጸ ኣብ ዝተፈላለዩ ኣጋጣሚታት ኣመስኪሮም እዮም። ንኣብነት፡ ኣብ ሃንበይቱ ዓመታት ማለት ኣብ 2014ን 2018 ኣብ ብራዚልን ሩስያን ዝተኣንገደ ዋንጫ ኩዕሶ ዓለም፡ ኣባላት ሃገራዊት ጋንታ ጃፓን ድሕሪ ግጥም ኣብ'ቲ ጸወታ ዝተኻየደሉ ስታድዮም ንዝተደርበየ ጉሓፍ ብምጽራይ ኣቓልቦ ማሕበራሰብ ዓለም ስሒቦም እዮም። ብዘይካ'ዚ፡ ኑቲ ዝተገልገልሉ ክፍሊ መቐየሪ ልብሲ ኣጽሪዮም ከም ዝተሰናበቱ ይፍለጥ። እዚ ከኣ ኣብ ኣህጉራዊ መድረኻት ተሳቲፎም ጸብቖ ውሽጢ ሃገሮም፡ ንዓለም ዘንጸባረቑሉ ኣጋጣሚታት እዩ። ካልእ፡ ኣብ'ታ ሃገር ዝእንገዱ ዓበይቲ ፌስቲቫላት'ውን፡ ተመልከትቲ ንዝተጠቐምሉ ኣቕሓ ክሳብ መጉሓፊ ገንኢ ዝርከበሉ ቦታ ከም ዘብጽሕዎ ይግበር።

ኣብ ከተማታት ሃገረ ጃፓን ብዘይካ'ቲ ኀሊሑ ዝረአ ብልዑል ሱ-ምግባር ዝተሰነየ ባህሊ ጽሬት፡ ብዙሕ ረብሓ ዘይረኣየሉን ጸጥታ ዝሰፈኖን እዩ። ብፍላይ ህዝባዊ ኣገልግሎት ኣብ ዝህብ ቦታታት ከም መዕርፎ ነፈርቲ፡ መደበራት ባቡርን ኣውቶብሳትን ብዙሕ ዘናውጽ ድምጺ ኣይሰማዕን እዩ። ጃፓናውያን ዋላ'ውን ኣብ ካፈታትን ኣብያተ-መግዘብን፡ ድምጾም ኣብሪኾም ከዕልሉ ኣይሰምዑን እዮም። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ጃፓን ብናይ ዕድመ ሰብጸጋ ትልለ እያ። ንኣብነት፡ ሓደ ዘመን ዘቑጽሩ ዕድመ ዝደፍኡ ብርኽት ዝበሉ ሽማግለታት፡ ኣብ'ቲ ሃገር ኣብ ብዙሕ ከባቢታት ይርከቡ። እቶም ናይ ዕድመ ሰብጸጋ ህርኩታትን ንገዛእ-ርእሶም ብዓቢኡ ዝኣልዩን እዮም። በዚ ከኣ እቶም ዘሸምግሉ ብኣግኡብ ምስ ጥዕናኦም ዝሃዘን ዘሰማምዕን መግቢ ብቐጻሊ የዘውትሩ። ኣብ'ቲ ሕብረተሰብ ማዕረ ካልኦት ሃለኽቲ ሃገራት፡ ንጽህና ኣከባቢ ንምሕላው ዘገልግሉ ፍርያት ብልዑል ቁጽሪ ኣብ መዓላ ይውዕሉ። ኣብ ኣብያተ-መሸጣ ድማ ብዓይነቶምን ትሕዝቶኦምን ዝፈላለዩ ፍርያት ተደርዲሮም ይረኣዩ። ካልእ፡ ንዳግመ-ምምስራሕ ዘገልግል ኣቕሓ ኣብ ሓደ ቦታ ተቐሚጡ ይርከብ። በዚ ምኽንያት፡ እቶም ኣቑሑት ከም ኣድላይነቶም ብኣግኡብ ተፈላልዮም ይቕመጡ።

እቲ ብሃገር ደረጃ ዝስላሰል ንጥፈታት ጽሬት ኣከባቢ፡ መስሕብ በጻሕቲ ኩይኑ ኣሎ። ኣብ ዝተፈላለዩ ኩርናዕ ዓለም ብቑሊሉ ዚይርከብ፡ ጽሬቱ ዝሓለወ ኣከባቢ ንምዕዛብን ምስትምቓርን ናብቲ ቦታ ዝውሕዙ በጻሕቲ ብዙሓት እዮም። እቲ ብመንገዲ በጻሕቲ ዝኸፈሉ ኣታዊታት፡ ኣብ ምድንፋዕ ቁጠባዊ እቶት ዝህልዎ ተራ ብቐሊል ዝግመት ኣይኮነን። እዛ ሰናይ ኣብነት ናይ ንጹህ ኣከባቢ ኩይና እንትቕጽል ዘላ ሃገር፡ ብደረቕን ፈሳስን ጉሓፍ ንዝተበከላ ሃገራት ኣርኣያ እትኸውን እያ። ህዝቢ ጃፓን ዝተኸተሎ ሜላን ኣግኡብን ከም መወከሲ ምጥቃም የድሊ። እምበኣርከ'ስ፡ ንጽህና ኣከባቢ ምሕላውን ብሱ-ምግባር ዝተኸሰኩሰ ዜጋ ምህናጽን ቀሊል ዝመስል ከቢድ ዕማም'ዩ።

ኣመጻጽኣ ባህሊ ጽሬት ጃፓናውያን

ባህሊ ጽሬት ጃፓናውያን፡ ካብ ሓያሎ ዓመታት ኣትሒዙ ዝተነደቐ እዩ። እቲ ልምዲ ብመልክዕ ባህሊ ንኸስፋሕፍሕ፡ እተፈላለየ እምነታት ዝለዓለ ጽልዋ ኣሕዲሩሉ። ንኣብነት፡ ኣብ'ቲ ሃገር ብሺንቶ ሽሪን ዝፍለጥ ብዙሕ ዓመታት ዘቑጸረ እምነት፡ ዝኾነ ሰብ ቅድሚ ንጸሎት ምድላዉ ኣእዳዉ ብዓቢኡ ንኸሓጽብ ዝምህር'ዩ። ብተወሳኺ፡ ጽሬትካ ብምሕላው ናብ ፍጹም ንጽህና ከም ዘብጽሕ ይግለጽ። ከምኡ'ውን፡ ኣብ መበል ዓሰርተ ክልተን ዓሰርተ ሰለስተን ክፍለዘመን ካብ ቻይና ዝተኣታተወ እምነት ቡድሂዝም፡ ንጽህናን መግቢን ከም ኣካል መንፈሳዊ በዓል ወይ ልምዲ ብምባል የስተምህር። ክንዲ ዝኾነ፡ ኣካላውን መንፈሳውን ንጽህና፡ ኣብ ዕለታዊ ንጥፈታት ዝለዓለ ተራ ከም ዘለዎም ይሕበር። ብተወሳኺ፡ ስሉማዊ ኣእምሮ ንምውናን ጽሬት ኣገዳሲ ምዃኑ ብሰፊሑ ይፍለጥ።

እዚ ምርኩስ ብምግባር ኣብ ጃፓን ንጽህና ምስ እምነት ዝተቖረነ ናይ ነዊሕ ዓመታት ታሪኽ ዝሓቘፈ እዩ። ብሓፈሻ፡ ዘይንጹህ ወይ ዘይተዓረረየ ቤት ንኣእምሮ ዝረብሽን ሰላም ዝኸልእን እዩ ተባሂሉ ይእመን። ብዘይካ'ዚ፡ ጽሩይ ሰቡት ንኣእምሮ ብእወታዊ መንገዲ ስለ ዝጸሉ፡ ጥዕናኡ ዝሓለወ ህይወት ንኽትመርሕ ንጽህና ማእከል ሰላምን ርግኣትን ምዃኑ ይሕበር። ኣብ ርእሲ'ዚ፡ ሎሚ ብደረጃ ባህሊ ማዕበሉ ዘሎ ንጥፈታት ጽሬት፡ ኣብ'ቲ ሕብረተሰብ ንኽሰርጽ፡ ሕሉፍ ታሪኽ ተሳቢዑ ሕማማት ዝለዓለ ጽልዋ ሰዲዶም ደርኪቦ። ስለዚ፡ ኣብ በበይኑ እዋናት ዝተኸስቱ ዘሰንበዱ ለበዳታትን ተመሓላለፍቲ ሕማማትን ከምኡ ድማ ዝተመረዘ መግቢን ካልእን ዘይሃስስ በሰላ ብምግዳፎም እቲ ህዝቢ ጽሬት ሰብኡን ኣከባቢኡን ምሕላው ከም ኣካል ዕለታዊ ንጥፈታት ከስፋሕፍሖ ዝለዓለ ተራ ተጻዊቶም እዮም። ጽሒፋት ከም ዘረጋግጽዎ፡ ቅድሚ ሓያሎ ዓመታት ጉደናታት ሃገረ ጃፓን ብዝዕዘይምዕዘይ ዝተደርበየ ጉሓፍ ዝተጎብእ'ዩ ነይሩ። ህዝቢ ዝነበረሉ ቦታታት፡ ትካላት ወሃብቲ ኣገልግሎትን መጎዓዝያን ጽሬቶም ዘይተሓለወ ነይሮም። ድሒሩ ቁጠባ ናይታ ሃገር ክመሓየሽ ምስ ጀመረ፡ መነባብሮ ህዝቢ ማዕረ-ማዕረኡ ምዕባለታት ብምርኣዩ ህዝቢ ብሓድሽ መንፈስ ኣብ ኣከባብያዊ ጽሬት ከተኩር ከም ዝተበገሰ ይፍለጥ። እቲ ከስፋሕፍሕ ዝጀመረ ንጥፈታት፡ ኣብ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ጥዕና ኣገዳስነቱ እናዓዘዘ ብምምጽኡ ብዘያዳ ተደፊኡሉ ዘተባዕበ ወጽኢት

ድማ ተረኺቡዎ።

ጭርሖ ናይቲ ህዝቢ ንጹር'ዩ፡ ንእተፈላለየ መዓላ እተጠቐምካሉ ቦታ ይኹን ኣቕሓ፡ ንኸተጽርዮ ግዴታን ሓላፍነትን ዘለኩም እዩ። በዚ ኣምር እዚ ዕለታዊ ንጥፈታቱ ዘሰላስል ሕብረተሰብ፡ ኣገዳስነት ጽሬት ብዓቢኡ ስለ ዝርዳእ፡ ነቲ ልምዲ ከም ኣካል ባህሉ ክሰርጾ ኣይጸገሞን። ከምኡ'ውን፡ እወታዊ ምላሹ ኣብ ባይታ ዘንጸባርቕ ስለ ዝኾነ፡ ንምድንፋዑ ከም ዘይሕለሉ ርዱእ እዩ። ምኽንያቱ፡ ንጹህ ኣከባቢ ይትረፍ ከይተሓለለ ንዘሰርሓሉ፡ ብዓቢኡ ዝዕዙዝ ጥራይ እኳ ማራኺን እፎይታን ዝፈጥር ስለ ዝኾነ። ኣብዚ እዋን ኣብ ጃፓን ህዝባዊ ኣገልግሎት ዝህቡ ቦታታት፡ መደበር ባቡርን መዕረፊ ኣጋይሽን ብዘውንንዎ ጽሬት ተመሳኺሩሎም እዩ። ከም ካልኦት ዓበይቲ ከተማታት ዓለምና፡ ኣብ ጉደናታት ዝደርበ ጉሓፍ የለን። ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ህዝባዊ ቦታታት እውን እንተኾነ ብዙሕ መኣከቢ ጉሓፍ ኣቕሓ ኣይርከብን እዩ። እቲ ምንታይ፡ ዝኾነ ሰብ ተጠቒሙ ክጉሕፎ ንዘይለዎ ነገር ይኹን መትሓዚ፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ጉደናታት ዝተሃለወ ገንኢታት ዝጉሕፍ ንቤቱ ስለ ዝወስዶ። መብዛሕትኡ ህዝቢ ዓለም መሸፈኒ ኣፍን ኣፍንጫን ክወድይ ዝጀመረ፡ ተላባዒ ሕማም ኮሮና ቫይረስ ድሕሪ ምኽሰቱ እዩ። ብመንጽሩ፡ ጃፓናውያን ካብ ቅድሚ ነዊሕ ዓመታት ኣትሒዞም ማስክ ወድዮም ክንቀሳቐሱ፡ ኣብ ማስኩት ተለቢዥን ተዓዚብናዮም ኢና። ክንዲ ዝኾነ እዚ ዘስተንትን ባህሊ ጃፓናውያን፡ ኣብ ሕብረተሰብና ንኽተኣታቶን ንኸስፋሕፍሕን ብትግሃት ክንሰርሕ ግዴታ ኣለና።

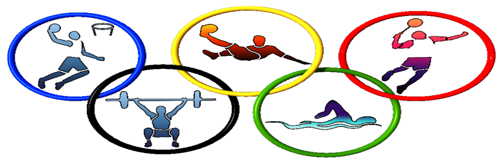

ስፖርት

ኣብርሃም ዮውሃንስ (ወዲ ዕቋር)

ትጽቢት ሓምሳ ዓመታት ዶ ዋላስ ትጽቢት ሓሙሽተ ዓመታት . . .?

ብኣፍሪቃውያን ኣሰልጠንቲ እትለዓል ራብዓይቲ ዋንጫ

ሎሚ ሰንበት፡ ሞሮኮ ናይ 50 ዓመታት ትጽቢታ ንምዕራፍ ኣንጻር እታ ትጽቢት ሓሙሽተ ዓመታት ንኽተርውይ ዃቕላ ዘላ ሴኔጋል ክትገጥም'ያ። ሞሮኮ፡ ነዛ ዋንጫ ብ1976 ኣብ ኢትዮጵያ ዘልዓለታ ክትከውን እንከሎ፡ ሴኔጋል ድማ ኣብ 2021 ኣብ ካሜሩን ዓቲራታ ነይራ። ክልተአን ሃገራውያን ጋንታታት ነዛ ዋንጫ ሓሓደ ግዜ ዘልዓልአ እየን። ሎሚኸ መን ትደግም?

እዚ ሎሚ ኣብ ራባት ሞሮኮ፡ ሰዓት 10፡00 ድ.ቐ ዝቶደድ ናይ ፍጻመ ጸወታ ዋንጫ ኣፍሪቃ፡ እታ ኣብ ደረጃ መሳልል ፊፋ ንኢጣልያ እትርከበን ብርክት ዝበላ ሃገራት ኤውሮጳ በሊጻ መበል ዓሰርተ ሓደ ደረጃ ሒዛ ዘላ ሞሮኮን ካብኣ ብሸሞንተ ሃገራት ድሒራ መበል 19 ደረጃ ዘላ ሴኔጋልን ዘካይድኦ ግጥም ብምዃኑ፡ ኪኖ ኣፍሪቃ ንመላእ ዓለም ዝስሕብ ግጥም ኩይኑ ኣሎ።

ብኣናብስ ኣትላስ እትጽዋዕ ሞሮኮ፡ ነዚ ናይ ፍጻመ ጸወታ፡ ሞሳ እቲ ዘቶደደቶ ግዜፍ ወፍሪ ኣብ ትሕተ ቕርጺ ከዕሶ እግሪ ክኹኦ ብምትሰፋው እያ ክትካየዶ።

ተኸላኻላይ ሞሮኮ ሮመይን ሰይሱ ን 'በበሲ' ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ነዛ ዋንጫ 50 ዓመት ኢና ተጸቢና'ያ። ኣብዛ ሃገር ዘሎ ሰብ ነዊሕ ናይ ትጽቢት ዓመታት ይሕሊፉ'ዩ። ሎሚ ነዛ ዋንጫ ምልዓል ከኣ ሕልሚ ኩሉ ሞሮካዊ እዩ" ኢሉ።

ሴኔጋል፡ ንኣጥቃዓይ ሳዲዮ ማነ ምስጋና ይኹኖ፡ ኒታ ሻውዓተ ግዜ ዋንጫ ኣፍሪቃ ክተልዕል ዝጸቕዐት - ግብጺ ኣደኒና ናብዚ ናይ ፍጻመ ጸወታ ክትሰግር ክኢሉ። ወዲ 33 ዓመት ማኔ ኣብ 2021 እውን ብፍጹም ቅላዕ መዐወቲት ሽቶ ብምምዝጋብ ንሃገሩ ዋንጫ ከተልዕል ዘኽኣለ'ዩ። እዚ ናይ ሎሚ መዓልቲ ጸወታ ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ናብ ናይ ፍጻመ ጸወታ ምብጻሕ ማለት ዓወት'ዩ። ናይ መወዳእታ ጸወታይ ኣብ ዋንጫ ኣፍሪቃ የካይድ ብምህላወይ ሕጉስ'የ። ክድስተሉን

ክሃገረይ ከዐውታን'የ" ኢሉ።

ሞሮኮ፡ ኣብዚ ናይ ሎሚ ዓመት ዋንጫ ኣፍሪቃ፡ ዝበለጸ መሰመር ምክልኻል ሒዛያ ቀሪባ ዘላ። ሓላዊ ልዳት ሞሮኮ ያሲን ቦኑ ሓሙሽተ ጸሩያት ፈተነ ከምክን እንከሎ፡ ሓንቲ ሽቶ ጥራይ እያ ተመዝጊባቶ - ንሳ ከማን ብፍጹም ቅላዕ። እንተኾነ ሎሚ ካብቲ ዓሰርተ ክልተ ሽቶታት ኣቀጺሩ ዘሎ መሰመር ምጥቃዕ ሴኔጋል፡ ሓያል ፈተነ ክገጥሞ ምዃኑ ብኢጋኡ ተገምጊቱ ይርከብ።

ሞሮኮ፡ ድሕሪቲ ኣብ ሕዳር 2009 ብኮሚሮን ዝተሳዕረትሉ ግጥም፡ ክሳዕ ሕጂ ኣብ ሜዳኣ ኣይተሳዕረትን። ኣብ ስታድዩም ብዝኣቱ 69,500 ህዝቢ ተደጊፋ ድማ፡ ነዛ ዋንጫ ኣብ ሃገራ ከተትርፉ ኣንቂዳ ትርከብ።

እዚ ናይ ሎሚ ጸወታ ተዓዊታትሉ እትወጽእ ሃገራዊት ጋንታ፡ ኪኖቲ ብልጽቲ ሃገራዊት ጋንታ ኣፍሪቃ ምባኡ፡ ዓሰርተ ሚልዮን ዶላር'ውን ክትሸለም እያ። እዚ መጠን ገንዘብ ካብ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ዋንጫ ኣፍሪቃ ብሰለስተ ሚልዮን ዝበልጽ'ዩ።

ናይ ሎሚ መዓልቲ ናይ ፍጻመ ጸወታ፡ ነዛ ዋንጫ ንሞሮኮ ዘሰልጥና ዘሎ ዋሊድ ረግራጉ ወይ ንሴኔጋል ዘሰልጥን ዘሎ ፓፕ ትያው ዘልዕልዋ ብምዃኖም ኩኡ፡ ራብዓይቲ ብኣፍሪቃውያን ኣሰልጠንቲ እትልዓል ዋንጫ ክትከውን'ያ። ቅድሚ ሕጂ ጀማል ኣልማዲ ኣልጀርያ ኣብ 2019፡ ኣሊኡ ሰሰ ሴኔጋል ኣብ 2021፡ ኢማረስ ፋየ ኣይቮርኮስት ኣብ 2023 ነዛ ዋንጫ ዘልዓልዋ ኣፍሪቃውያን ኣሰልጠንት እዮም።

ካብ ገጻት ማሕበራዊ መራኸቢታት

1.4 ቢልዮን ዩሮ ዝነጸገ መሲ፡ ዝደለዮ ክጽሕፈሉ ባዶ ቸክ ይወሃቦ

ወሃንቲ ስዑድያዊት ክለብ ኣል-ኢትሓድ፡ ማሲ ጸለምን ብጫን ሽራጥ ሽራጥ ዝሕብራ ማልያም ክለብስ፡ ገንዘብ ፈጺሙ ዕንቅፋት ክኸውን ከም ዘይክእል ይሕብሩ ኣለው።

ማሲ፡ ንክለቦም ክጻወት እንተ መሪጹ ድማ፡ ዝኸፈሎ ገንዘብን ዝጸንሖ ግዜን ባዕሉ ከም ዝውሰን ይገልጹ። ሓደ ካብ ሳዕለምት ወሃንቲ እዛ ክለብ ኣሚር ኣል ሓሊ፡ እዚ ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ማሲ ምስ ኣል-ኢትሓድ ክጻወት እንተ ተሰማሚዑ፡ ዝደለዮ መጠን ገንዘብ ክጽሕፈሉን ክሳዕ ዝደለዮ ወላ ምለኡ ዕምሩ ክጸንሕ ዘኽእሎ ኩንትራት ክንዘርበን ነጻ ቸክ ክህቦ'ዩ" ኢሉ።

ኣሚር ኣል ሓሊ፡ ማሲ ኣብ 2023 ናይ ጸወታ ግዜኡ ምስ ኢንተር ሚያም ንኸቕጽል፡ ካብ ፒኤስጂ ክሰናበት እንከሎ ከም ዝረኸቦ ብምግላጽ፡ ኣብቲ ግዜ 1.4 ቢልዮን ዩሮ ከም ዘቕረበሉ ሓቢሩ። ይኹን እምበር ማሲ፡ ካብ ገንዘብ ንላዕሊ ስድራቤቱ ብምምራጽ እዚ ግዙፍ መጠን ገንዘብ ነጺግዎ። ኣሚር ኣል ሓሊ'ውን ንውሳኔ ማሲ ብምኽባር፡ ኣል-ኢትሓድ ገዛኡ ምዃኑ ብምሕባር፡ ኣብ ዝደለዮ እዋን ክመጽእ እንተ ደልዩ ልዑየም ክፉት ምዃኑ ገሊጹሉ ነይሩ።

ኣል-ኢትሓድ፡ ማሲ ዝደለዮ መጠን ክጽሕፈሉ ባዶ ቸክ እኳ ቀሪባትሉ ትሃሉ፣ ንሱ ናብ ኣል-ኢትሓድ ይኹን ናብ ሊግ ስዑድያ ንኽመጽእ ግን ክሳዕ ታሕሳስ 2028 ክጽበያ ክግደዳ እየን። ምኽንያቱ ምስ ኢንተር ሚያሚ ዘለዎ ውዕል ሽዑ'ዩ ኩበቅዕ።

ታክቲክ ካሪክ ንጓርድዮላ ኣድኒንዎ

ሓሙሽተ ኣሰልጠንቲ ዩናይትድ ዘሰናበተ ጓርድዮላ ብካሪክ ተረቲዑ

ከተማ ማንቸስተር ቀይሕ ሕብሪ ሒዛ

ጓርድዮላ ትማሊ ቀዳም ናብ ኦልድትራፎርድ ተጓዒዙ ንመበል 198 ግዜ ኣብ ዝተኻየደ ጸወታ 'ደርቢ ማንቸስተር'፡ ኣብ ውሽጢ ናይ ሓደ ዕቑድ ጻንሒቱ ኣብ ሲቲ፡ ኣንጻር ሸዱሽተ ኣሰልጠንቲ ዩናይትድ ዝገጠመሉ'ዩ ነይሩ።

ኣብዚ ዝሓለፈ ዓሰርተ ዓመታት ዩናይትድ ብምብራር ኣሰልጠንቲ ዝተኸበበትሉ እዋን'ያ ኣሕሊፋ። ካብቲ ብ 'ዘ ስፔሻል ዋን' ዝፍለጥ ሞሪኖ ኣትሒዙ፡ ኦሊጎን ሾልሻየር፡ ናይ መሰጋገሪ እዋን ኣሰልጣኒ ራልፍ ራንኒክ፡ ኤሪክ ተንሃግ፡ ኣሞሪም ኣንጻር እቲ ኣብ 2016 ናብ ሲቲ ዝመጽአ ጓርድዮላ ተፋሊጦም። ሓሙሽተኦም ኣሰልጠንቲ ኸብረሩ እንከለው፡ ትማሊ ቀዳም ድማ፡ መዝገብ ምስልጣን ማንቸስተር ዩናይትድ ተረኪቡ ዝሎ ሓድሽ ኣሰልጣኒ ሚካኤል ካሪክ ገጢምዎ።

ጓርድዮላ፡ ምስጠር እዚ ነዊሕ ጻንሒቱ ኣብ ዝተሓተተሉ፡ "ውጽኢት፡ ቢቃ ውጽኢት ጥራይ'ዩ። ብዙሕ ዓወታት ኣምጺኤ'የ። ኣብዚ ድማ ኣሎኹ፣ ካልእ ምስጢር የብለይን" ኢሉ።

ጓርድዮላ፡ ምስ ዩናይትድ ብምጽጻር ድማ፡ "ምናልባት ዝሓለፈ ዓመት ምስ ካልእ ክለብ ነይረ እንተ ዝኸውን ኣብዚ ኣይመጸኹን። ግን ዝሓለፈ ዓመታት ብዙሚጻእኩዎ ዓወት ተዓጊሶምኒ። ሕሉፍና ምሕር ዘደንቕ'ዩ ነይሩ፡ ዝዓተርናዮ ዋናጩ ምስክር ስለ ዝኾነ ኣብዚ ኣሎኹ" ኢሉ።

ሓሙሽተ ኣሰልጠንቲ ማንቸስተር ዩናይትድ ኸብረሩ ዝተዓዘበ ጓርድዮላ፡ ትማሊ ቀዳም ኣንጻር እቲ ኣብ ውዕይ መዝገብ ኩፍ ዝበለ ሚካኤል ካሪክ ገጢሙ። ካሪክ ግን ኣዱ ኣይሃበን። ኣብ ቀዳማይ ናይ ደርቢ ጸወታኡ፡ ግዙፍ ዋጋ ዝወጽኣሉም ተጻወትቲ ኣብ መዝገብ ተቐዋርቲ ኩፍ ኣቢሉ ብምእታው፡ ኒታ ንዋንጫ ትፋለም ዘላ ማንቸስተር ሲቲ 2-0 ረቲዕዋ።

ኣብዚ ሕብሪ ከተማ ማንቸስተር ቀይሕ ደዩ

ዋላስ ሰማያዊ ዝውሰን ናይ ደርቢ ግጥም፡ ዓወት ብምዕታር ንደገፍቱ፡ "ማንቸስተር ቀይሕ'ዩ ሕብራ፡" ከም ዝዌርሒ ዝገበረ ካሪክ፡ ብመሳጥን ኣእማንን ጸወታ'ዩ ዓወት ተጓናጺፉ። ዩናይትድ፡ ኣብዚ ናይ ትማሊ ግጥም ካብቶም ካብ ዋንጫ ኣፍሪቃ ዝተመለሰዋ ተጻወትታ፡ እምቤሞን ኣማድን ምስኮን ኣብርክቶ ክትረክብ እንከላ፡ እምቤሞ፡ ኣብ መበል 65 ደቒቕ፡ ደርጉ ኣብ መበል 76 ደቒቕ ብዘቖጸርወን ሽቶታት ተዓዊታ።

ንኻልኣይ ግዜኡ ብየዜያውትት መዝገብ ምስልጣን ዩናይትድ ዝተረከበ ካሪክ፡ ንጓል ከተማኦም - ሲቲ ብምርታዑ ንናይ ምስልጣን ሕልሙ ትንፋስ ዘረኸሉ ይርከብ። ማንቸስተር ዩናይትድ ድማ በዚ ናይ ደርቢ ዓወታ፡ ናብ ክብሩ ትምለስ ዶ ትኸውን ዝብል ሕቶ ንምምላሱ ዝመጽእ ሰሙን ምስ ኣርሰናል ዘለዋ ጸወታ ኣፋፍናት ዝሁብ ክኸውን'ዩ።

ደሃይ ወርሒ ጥሪ

- **ቸልሲ፡ መስመር ምክልኻላ ንምሕያል ትሕልን**

ቸልሲ፡ መስመር ምክልኻል ሓድሽ ኣሰልጣኒኣ ልያም ሮሰኖር ንምድልዳል፡ ኣብዚ ዘለናዮ ወርሒ ተጻወትቲ ንምፍራም ተበጊሳ ከም ዘላ ተገሊጹ።

ኣብ ዝሓለፈ ክራማት ኣሰልጣኒ ቸልሲ ዝነበረ ኤንዞ ማሬስካ፡ ኣብ ማእከላይ መስመር ምክልኻል ተጻዋታይ ንምፍራም ተበጊሱ እንተነበረ፡ ሕቶኡ ተቐባልነት ኣይረኸበን። ብዘውሳኺ ቸልሲ፡ ኣብ ክራማት ኣካፋፈልትን ኣጥቃዕትን ንምምጻእ ዓሊማኳ እንተ ነበረት፡ እቲ ዕድል ግን ኣብዚ ወርሒ ተኸፊትላ'ሎ። መስመር ምክልኻል ሮሰኖር፡ ከይልደሉ ተሓጺዮም ዘለዉ እምበኣር፡ ጀረሚይ ጃኮተን ያቆብ ራሞንን እዮም።

- **ባርሳ፡ ትሰፍው መንእሰይ ክሰናበታ . .**

ባርሴሎና፡ ኣብዚ ዘለናዮ ወርሒ፡ ሓደ ካብ ፍርያት 'ኣካዳሚ ላማሲያ' ዝኾነ ድሮ ፈርናንደዝ ክሰናበታ ምዃኑ ይግለጽ ኣሎ።

እዚ ኣብ መስመር ምክፍፋል ዝጻወት ትሰፍው መንእሰይ፡ ኣብዚ ዘለናዮ ወቕቲ ስፖርት፡ ናብ ናይ ሃገሩ ፍሊክ ባርሳ ኣቐሚጡ እኳ እንተነበረ፡ ስሙ ምስ ከም ማንቸስተር ሲቲ፡ ቸልሲን ካልኦት ክለባትን ተተሓሒዙ ይልዓል ብምህላው፡ ኣብዚ ናይ ወርሒ ጥሪ መስርሕ ምስግጋር ካብ ባርሳ ክሰናበት'ዩ።

ወዲ 18 ዓመት ፈርናንደዝ፡ ኣብዚ ዓመት ማልያ ባርሳ ለቢሱ ሓሙሽተ ግጥማት ዘቶደደ ክኸውን እንከሎ፡ ዝበዝሐ ናይ ጸወታ ግዜ ንኽረክብ ብምባል ካብ ባርሳ ክወጽእ ወሲኑ ዘሎ።

ዳይረክተር ከዕሶ እግሪ ባርሴሎና ዝኾነ ዴኮ፡ ውዕል ፈርናንደዝ ኣብ ክራማት 2027 ዘብቅዕ ብምዃኑ፡ ሓድሽ ውዕል እኳ እንተቐረበሉ፡ ፈርናንደዝ ግን ፍቓደኛ ኣይኮነን።

- **ዶንየል ማለን ናብ ሮማ ተጸንቢሩ**

ሆላንዳዊ ተጻዋታይ ዶንየል ማለን ካብ ኣስቶን ቪላ ብምውጻእ ናብ ሮማ ተሰጋጊሩ።

ዶንየል ማለን ዝሓለፈ ጥሪ'ዩ ካብ ቦርስያ ዶርትመንድ ናብ ቪላ ተሰጋጊሩ። ኣብዚ ናይ ሓደ ዓመት ጻንሒቱ ኸኣ፡ ማልያ ቪላ ለቢሱ ኣብ 46 ግጥማት ተሳቲፉ። ወዲ 26 ዓመት ማለን፡ ብጠቕላላ ዓሰርተ ሽቶታትን ክልተ ቀረብ ንሽቶን ክዝብር ከሎ፡ ኣብዚ ዓመት ድማ ሸውዓተ ሽቶ ኣመዝጊቡ።

ምስ ቀዳሞት ተጻወትቲ ቪላ ናብ ሜዳ ክወርድ ዘይጸንሐ ማለን፡ ኣብ ሓዳሽ ክለቡ ሮማ፡ ቁጽሪ 14 ክለብስ'ዩ።

መደብ ጸወታ

ሎሚ

ዋንጫ ኣፍሪቃ ናይ ፍጻመ ጸወታ

ሞሮኮ - ሴኔጋል 10፡00 ድ.ቐ

ፕሪመር ሊግ

ዎልቨስ - ኒውካስል 5፡00 ድ.ቐ

ኣስቶን ቪላ - ኤቨርተን 7፡30 ድ.ቐ

ጽባሕ

ብራይተን - በርማውዝ 11፡00 ድ.ቐ

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ደንደን ፋርማሲ ሩታ ቤት መሸጣ መድሃኒት ራህዋ	18/01/2026	ጎደና ጎደና 117-15 ቁ.11፡ ጥቓ ሸልዑቕባ ሃደለ ኣርባዕተ ኣስመራ ጎደና 131-7 ቁ.ገዛ 2 ጥቓ ቤተክርስትያን በዓለዝጊሄር ጎደና ሃገር ቁ.20፡ ፊት መስጊድ ገዛ ጣንዳ ጥልያን	121140 07158556 119802

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ   ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services